

Az egyszerűsített vállalkozói adó 2013. évi legfontosabb szabályai

Az egyszerűsített vállalkozói adó (továbbiakban: eva) az általános forgalmi adóval együtt számítva 30 millió forintot meg nem haladó éves bevételt elérő adózók számára kínál választási lehetőséget annak érdekében, hogy nyilvántartási kötelezettségeik egyszerűsödjenek és egyben adóterhelésük is mérséklődjön. Az adózó az evával összefüggő adókötelezettségeinek teljesítése során elsősorban az eva-törvény¹ rendelkezéseit köteles alkalmazni, de – más adónemekhez hasonlóan – az Art.² előírásait is figyelembe kell vennie.

Az eva hatálya alá bejelentkezhet³

- az egyéni vállalkozó:
 - az Evtv.⁴ szerint egyéni vállalkozóként nyilvántartott személy⁵,
 - a közjegyző,
 - az önálló bírósági végrehajtó,
 - az egyéni szabadalmi ügyvivő,
 - az ügyvéd (kivéve, amennyiben az ügyvédi tevékenységet ügyvédi iroda tagjaként vagy alkalmazott ügyvédként folytatja),
 - a szolgáltató állatorvosi tevékenység gyakorlására jogosító igazolvánnyal rendelkező magánszemély,
- az egyéni cég⁶;
- a jogi személyek közül a korlátolt felelősségű társaság, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, a végrehajtói iroda, az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, a közjegyzői iroda és az erdőbirtokossági társulat;
- a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, azaz a betéti társaság és a közkereseti társaság.

Az eva a következő adónemeket váltja ki:

- **egyéni vállalkozók esetében:**
 - a vállalkozói személyi jövedelemadót és a vállalkozói osztalékalap utáni adót (kivéve az evás időszakot megelőzően érvényesített olyan kedvezmények utáni adó összegét, amelyet amiatt kell megfizetnie az adózónak, mert a kedvezmény érvényesítéséhez rendelt feltételeknek nem felelt meg) vagy az átalányadót, valamint az adóalany az adóévre nem köteles a személyi jövedelemadóról bevallást benyújtani, ha arra a Szja tv.⁷ szerint kizárólag egyéni vállalkozói jogállása miatt lenne kötelezett⁸;
 - az általános forgalmi adót (kivéve: az V. részben ismertetett eseteket).

¹ Az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló 2002. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: eva-törvény).

² Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.).

³ Eva-törvény 2. § (2) bekezdés.

⁴ Az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény (a továbbiakban: Evtv.).

⁵ Az egyéni vállalkozók nyilvántartása (Evtv. 11-13. §).

⁶ Az Evtv.-ben egyéni cégként meghatározott jogalany.

⁷ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.).

⁸ Eva-törvény 17. § (3) és (5) bekezdés.

- **a jogi személyek és jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, egyéni cégek esetében:**
 - a társasági adót (kivéve: a kis- és középvállalkozási adóalap-kedvezmény és egyéb kedvezményi feltételeknek való evás időszakban előforduló meg nem felelés esetén, lásd a 1343-as bevallást);
 - a tagnak juttatott osztalék utáni személyi jövedelemadót;
 - a vállalkozásból kivont jövedelem utáni személyi jövedelemadót;
 - az általános forgalmi adót (kivéve az V. részben ismertetett eseteket).

I. Bejelentkezés és az azzal kapcsolatos nyilatkozatok

I. 1. Az evát választó új adózók bejelentkezése

Az eva-törvény hatálya alá a feltételeknek megfelelő új adózók az adóévet megelőző év december 20-áig jelentkezhetnek be az erre rendszeresített külön nyomtatványon⁹. A bejelentését az adózó december 20-áig minden kötelezettség nélkül írásban visszavonhatja.

A bejelentkezési határidő jogvesztő, így a határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye.¹⁰

A leírtak a gyakorlatban azt jelentik, hogy amennyiben például egy egyéni vállalkozó december 10-én bejelentkezik, majd a bejelentését december 18-án írásba visszavonja, akkor ezt jogszerűen megteheti.

Ugyanakkor a bejelentés visszavonására december 20-át követően már nincs lehetősége, éppen úgy, mint arra sem, hogy a bejelentését az említett időpont után tegye meg. A bejelentést követő évben az egyéni vállalkozót az adóhatóság az első esetben eva-adóalanyként tartja nyilván, míg az utóbbi esetben az adókötelezettségét az Szja tv. alapján kell teljesítenie.

A bejelentés akkor tehető meg, ha az adózó már a bejelentés időpontjában megfelel az adóalanyiság választásának és az adóalanyiság évére vonatkozó valamennyi feltételnek, valamint nincs az állami adóhatóságnál, vámhatóságnál, önkormányzati adóhatóságnál nyilvántartott adótartozása. E tényekről a bejelentkezés alkalmával az arra rendszeresített nyomtatványon nyilatkozni kell.¹¹

A már az eva-törvény hatálya alá tartozó adóalany nem köteles minden évben bejelentést tenni, ha továbbra is az eva szerint kíván adózni, ilyen esetben az állami adóhatóság az adóalany továbbra is adóalanyként tartja nyilván.

Az adózóra az adóévben nem lehet az eva-alanyra vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni, ha a bejelentkezését jogszerűen nem tehetné volna meg, vagy a kijelentkezést jogszerűtlenül nem tette meg.¹²

⁹ Az adózó bejelentkezését a T103-as, illetve a T203-as nyomtatványon teheti meg. Az eva-törvény hatálya alól kijelentkezni szintén ezeken a nyomtatványokon lehet.

¹⁰ Eva-törvény 10. § (1) bekezdés.

¹¹ Eva-törvény 10. § (2) bekezdés.

¹² Eva-törvény 10. § (6) bekezdés.

Az egyéni vállalkozók kötelesek az eva-törvény szerinti bevételi nyilvántartást vezetni.¹³

A jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok (közkereseti társaságok és betéti társaságok) és az egyéni cégek választhatnak, hogy a nyilvántartásaikat a számviteli törvény¹⁴ szabályai szerint a kettős könyvvitel rendszerében, vagy az eva-törvény bevételi nyilvántartásra vonatkozó szabályai szerint vezetik. Erről a választásról az adóalanyiség választásának időpontjáig nyilatkozni kell, az nem változtatható meg, és nem is vonható vissza az adóalanyiség időszaka alatt. A jogi személyeknek a kettős könyvvitel rendszerében kell teljesíteniük nyilvántartási kötelezettségüket.¹⁵

I. 2. Adóalanyiség megszűnése¹⁶

Amennyiben az adóalany a következő adóévben már nem kíván az eva szerint adózni, akkor ezt december 20-áig az erre a célra rendszeresített nyomtatványon jelentheti be az állami adóhatóságnak, azonban az említett időpontig a bejelentését írásban visszavonhatja.

Az adóalany köteles a bejelentést megtenni, ha december 20-án nem felel meg az eva-törvényben meghatározott bármely feltételnek, vagy az állami adóhatóságnál, a vámhatóságnál, az önkormányzati adóhatóságnál nyilvántartott adótartozása van.

Az eva-törvény hatálya alá tartozó adózónak csak akkor kellett nyilatkozatot tennie a következő adóévre, ha:

- nem felelt meg az eva-törvényben meghatározott választási feltételek valamelyikének, és emiatt ki kellett jelentkeznie az eva hatálya alól, vagy
- nem kívánta ezt az adózási módot fenntartani

Az eva alanyiség megszűnését lásd részletesebben a IX. részben.

II. Az adóalanyiség választásának feltételei

Az evás adóévet megelőző naptári évre és az azt megelőző adóévre vonatkozó feltételek

Az adóalany akkor teljesítheti adókötelezettségét az eva-törvény rendelkezései szerint, ha az adóévet (2013. évet) megelőző naptári évben és az azt megelőző adóévben (2011. évben és a 2012. évben)

- egyéni vállalkozóként folyamatosan végezte a tevékenységét, azzal, hogy a folyamatos tevékenység végzésére és a bevétel elérésére irányuló feltétel nem vonatkozik arra az egyéni vállalkozóra, aki a tevékenységét vagy szolgáltatását szünetelteti, továbbá arra, aki a családok támogatásáról szóló törvényben¹⁷ megha-

¹³ Eva-törvény 4. § (1) bekezdés.

¹⁴ A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli törvény).

¹⁵ Eva-törvény 4. § (2)-(3) bekezdés.

¹⁶ Eva-törvény 10. § (3)-(4) bekezdés.

¹⁷ Az 1998. évi LXXXIV. törvény.

tározott gyermekgondozási segélyben vagy a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvényben¹⁸ meghatározott gyermekgondozási díjban részesül;¹⁹

- a jogi személy és a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és az egyéni cég nem alakult át (ideértve a kiválást és a beolvadást is), valamint a jogi személyben, a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságban egyéni cégben (az öröklést kivéve) új tag (új tagok együttesen) nem szerzett (szereztek) 50 százalékot meghaladó szavazati jogot biztosító részesedést;
- az adóhatóság nem rendelte el jogerősen számla vagy nyugtaadási kötelezettség ismételt elmulasztása miatt mulasztási bírság kiszabását;
- 2011-ben és 2012-ben az Áfa tv.²⁰ szerint nem volt kötelezett a használt ingóságokra, műalkotásokra, gyűjteménydarabokra és régiségekre vonatkozó vagy az utazásszervezési szolgáltatásra vonatkozó különös adózási szabályok alkalmazására;
- nem állt végelszámolás, bíróság által jogerősen elrendelt felszámolás hatálya alatt;
- az egyéni vállalkozó az általa végzett termékértékesítés, vagy szolgáltatásnyújtás alapján bevételt, a jogi személy, a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és az egyéni cég a számviteli törvény előírásainak megfelelően árbevételt (vagy annak megfelelő bevételt) számolt el.²¹

Az előzőeken túlmenően az a személy lehet az eva alanya, akinek/amelynek

- az adóévet megelőző második adóévben éves szintre átszámított összes bevétele a 30 millió forintot nem haladta meg;
- az adóévet megelőző adóévben ésszerűen várható éves szintre átszámított összes bevétele a 30 millió forintot nem haladja meg.²²

Az evás adóalanyiság választásának további feltételei:

- az adóalany ésszerűen várható bevétele az adóévben a 30 millió forintot nem haladja meg és
- az evás adóévben nem folytat:
 - a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvény hatálya alá tartozó tevékenységet;
 - a vámjogszabályokban meghatározott közvetett képviselői tevékenységet
- belföldi pénzforgalmi bankszámlával rendelkezik,²³ kivéve, ha a tevékenységét szünetelteti.

A jogi személy, a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és az egyéni cég – az előzőeken túlmenően – csak akkor lehet az eva alanya, ha az adóévben

- a) valamennyi tagja magánszemély (ideértve az MRP szervezetet is);
- b) más jogi személyben, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságban nem rendelkezik részesedéssel (kivéve, ha az a szövetségi hitelintézet által kibo-

¹⁸ Az 1997. évi LXXXIII. törvény.

¹⁹ Eva-törvény 2. § (8) bekezdés.

²⁰ Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (továbbiakban: Áfa tv.).

²¹ Eva-törvény 2. § (3) bekezdés.

²² Eva-törvény 2. § (4) bekezdés.

²³ Eva-törvény 2. § (5) bekezdés.

csátott részjegy, vagy nyilvánosan működő részvénytársaság nyilvánosan forgalomba hozott részvénye),
 azzal, hogy az a) pontban meghatározott feltétel teljesülését nem érinti az adózó tulajdonában lévő saját üzletrész.²⁴

III. Áttérési szabályok

III. 1. Áttérés a személyi jövedelemadó törvény hatálya alól evára

Az egyéni vállalkozó esetében az eva-törvény szerinti adóalanyiság első adóévét megelőző adóév utolsó napján megszerzett vállalkozói bevételnek kell tekinteni minden olyan, öt egyéni vállalkozói tevékenységére tekintettel megillető ellenértéket, amelyről kiállított számla, egyszerűsített számla szerinti teljesítési időpont megelőzi az e törvény szerinti adóalanyiság első adóévét. A bejelentés évében az egyéni vállalkozásból származó éves jövedelem megállapításakor az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetésére vonatkozó előírások szerint a meglévő készletekkel kapcsolatos bevételt meg kell állapítani és azt mindaddig adóalapot nem érintő bevételként kell nyilvántartani, amíg az egyéni vállalkozó e törvény előírásai szerint teljesíti adókötelezettségét vagy – ezt megszüntetve – az Szja tv. szerinti átalányadózást alkalmazza.²⁵

A megszűnés szabályai szerint megállapított készletek értékét – az adóalanyiság 2013. évre való választása esetén – a 2012. évi bevallásban (1253-as bevallásban) szerepeltetni kell.

Amennyiben az adózó a Szja tv. hatálya alatt kisvállalkozói kedvezményt, kisvállalkozói adókedvezményt érvényesített, fejlesztési tartalék, vagy foglalkoztatási kedvezmény címén csökkentette a bevételét vagy adómegettakarítást tart nyilván, akkor a kedvezmények végleges érvényesítésére vonatkozó szabályok az evás időszak alatt is vonatkoznak rá. Ez azt jelenti, ha például a kisvállalkozói kedvezmény alapjául szolgáló tárgyi eszközöket értékesíti, átsorolja, stb. az Szja tv.-ben meghatározott időszakon belül, akkor az adott tárgyi eszközre tekintettel nyilvántartott kisvállalkozói kedvezmény kétszeresének adóját a kedvezmény érvényesítésének évében alkalmazott adókulccsal vállalkozói személyi jövedelemadó címén meg kell fizetnie.²⁶

III. 2. Áttérés a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény hatálya alól az evára

A vállalkozásnak a tao.-törvény²⁷ előírása alapján a jogutód nélküli megszűnésre irányadó rendelkezéseit kell alkalmazni.

Ennek tartalmi elemei:

III. 2. 1.

Az evát választó adózónak 2013. május 31-éig a 1271EVA számú megszűnő bevallást kell benyújtania a 2012. évi társasági adókötelezettségéről.

²⁴ Eva-törvény 2. § (7) bekezdés.

²⁵ Eva-törvény 17. § (1)-(2) bekezdés.

²⁶ Eva-törvény 17. § (5) bekezdés.

²⁷ A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: tao.-törvény).

A jogi személy, a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, ha a 2012. adóévre vonatkozó bejelentését jogszerűen nem tehette volna meg, akkor a bejelentés jogszerűtlenségére vonatkozó nyilatkozat megtételének napjáig, vagy a bejelentés jogszerűtlenségét megállapító adóhatósági határozat jogerőre emelkedésének napjától (amennyiben a nyilatkozattétel nem történt meg) számított 30 napon belül köteles a bejelentés adóévére (2012. évre) vonatkozóan a társasági adóról a 1229 számú adóbevallást benyújtani. A bejelentés adóévére az adózó által benyújtott megszűnő adóbevallás (1271EVA) törléséről az állami adóhatóság hivatalból intézkedik.

III. 2. 2.

Az adózó a bejelentés adóévére vonatkozó társasági adóbevallásában adóelőleget nem vall be és a bejelentést követő adóévre társasági adóelőleget nem fizet.²⁸ Az adóhatóság a korábban bevallott adóelőleget hivatalból törli az adózó folyószámlájáról. Amennyiben az adóévre vonatkozó bejelentést az adózó jogszerűen nem tehette volna meg, akkor nem mentesül az adóelőleg-fizetés elmulasztásának jogkövetkezménye alól.

III. 2. 3.

Az eva-törvény szerinti bevételi nyilvántartás vezetését választó közkereseti társaságnak és betéti társaságnak, egyéni cégnek az üzleti évre (2012. évre) vonatkozó beszámolója alapján, a beszámoló letétbe helyezésére előírt határidőig kell megállapítania az osztalék utáni adót kiváltó adót.²⁹ Ez azt jelenti, hogy a 2013. január 1-je előtt keletkezett vagyonnövekményüknek meghatározott – nem tárgyi eszközben, immateriális javakban megtestesülő – része után osztalék utáni adót kiváltó adót kell fizetni. Ezt az adót három év alatt, egyenlő részletekben (a személyi jövedelemadó számla számra) kell megfizetni.³⁰

Adóalap megállapítása:

- ± Eredménytartalék
 - + Saját elhatározásból lekötött tartalék
 - ± Mérleg szerinti eredmény
 - + Jóváhagyott osztalék, részesedés alapján a taggal szemben fennálló kötelezettség
 - Immateriális javak és tárgyi eszközök könyv szerinti értéke (kivéve a vagyoni be-tétként szerzett eszközök)
-
- ± Adóalap

Az adó mértéke a pozitív adóalap 16 százaléka, amely összeget a közkereseti társaságnak és a betéti társaságnak, az egyéni cégnek a 1271EVA számú bevallásban kell szerepeltetnie.

III. 2. 4.

²⁸ Eva-törvény 19. § (2) bekezdés.

²⁹ Eva-törvény 18. § (1)-(2) bekezdés.

³⁰ Eva-törvény 18. § (3) bekezdés.

A tao.-törvény hatálya alól kikerült adózóknak a megszűnő bevallásban figyelembe kell venni a tao.-törvény szerinti korrekciós tételeket, melyek a 1271EVA bevallás kitöltési útmutatójából ismerhetők meg.

Az eva választása előtt igénybe vett kedvezmények elvesztésének jogkövetkezményei:

Az eva-törvény hatálya alá bejelentkezett adózó a jogutód nélküli megszűnésre irányadó rendelkezések szerint már nem tartozik a tao.-törvény hatálya alá, azonban az evás időszakot megelőzően a tao.-törvény előírásai szerint érvényesített kedvezményekkel kapcsolatban terhelheti társasági adófizetési kötelezettség – ha a kedvezményre a megszerzett jogosultságot elveszítette –, amelyet az adókötelezettséget kiváltó eseményt követő eva bevallásban kell bevallani. Ezek a következők:

- Amennyiben az adózó a tao.-törvény hatálya alatt kis- és középvállalkozási adóalap-kedvezményt³¹ érvényesített, és a kedvezmény alapjául szolgáló beruházást nem helyezi üzembe, illetve nem veszi használatba vagy elidegeníti (értékesíti, apportálja, térítés nélkül átadja stb.) a kedvezmény igénybevételének adóévét követő negyedik adóév utolsó napjáig, akkor az adóalap-csökkentésnél figyelembe vett összeg kétszeresének megfelelő összeg után a társasági adót meg kell fizetnie.
- Ha az eva előtti időszakban a mikrovállalkozás érvényesítette a foglalkoztatás növeléséhez kapcsolódó adóalap-kedvezményt³², és utóbb az evás időszak alatt a létszáma csökken, akkor az eva alanyiség alatt társasági adó visszafizetési kötelezettsége keletkezik a tao.-törvény rendelkezései szerint.
- A fejlesztési tartalék képzés címén érvényesített adóalap-kedvezmény³³ miatt a lekötés évében hatályos mértékű társasági adó és az arra felszámított késedelmi pótlék terheli az eva alanyt az adózás előtti eredményt csökkentő tételként érvényesített összeg azon része után, amelyet eva alanyként a lekötés évét követő négy éven belül nem beruházási célra fordít, illetve a 4. adóév végéig nem használ fel.
- A kis- és középvállalkozások adókedvezménye³⁴ miatti társasági adókötelezettség és késedelmi pótlék terheli az eva alanyt abban az esetben, ha a hitelszerződés megkötésének évét követő 4 éven belül a beruházást nem helyezi üzembe – kivéve, ha az üzembe helyezés elháríthatatlan külső ok miatti megrongálódás következtében maradt el –, vagy, ha a tárgyi eszközt az üzembe helyezés adóévében vagy az azt követő 3 évben elidegeníti.
- Amennyiben az adózó az evás időszakot megelőzően, 2009. december 31-ig a sávós társasági adókulcsot³⁵ alkalmazta, és az emiatt kieső adó összegét a tao.-törvény előírásainak megfelelően lekötött tartalékba helyezte, akkor ezen összegnek – a lekötés adóévét követő négy adóévben történő – nem a tao.-törvény szerinti célokra történő feloldása miatt, illetve, ha az adózó ezen összeget a jel-

³¹ Tao.-törvény 7. § (1) bekezdés zs) pont.

³² Tao.-törvény 7. § (1) bekezdés y) pont.

³³ Tao.-törvény 7. § (1) bekezdés f) pont.

³⁴ Tao.-törvény 22/A. §.

³⁵ A Tao.-törvény 2009. december 31-ig hatályos 19. § (3)-(10) bekezdés.

zett határidőn belül nem használta fel, akkor az eva alanyiság alatt társasági adó- és késedelmi pótlék-fizetési kötelezettsége keletkezik.

III. 2. 5. Számviteli szabályozás

A piaci szereplők tájékoztatása érdekében a beszámoló kiegészítő mellékletében az eva-törvény szerinti nyilvántartás választására utalni kell.

A korlátolt felelősségű társaság, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az erdőbirtokossági társulat, a végrehajtói iroda, az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda és a közjegyzői iroda, illetve választásának megfelelően a közkereseti társaság, a betéti társaság és az egyéni cég az evával összefüggő nyilvántartási kötelezettségeit a számviteli törvény előírásai szerint a kettős könyvvitel rendszerében teljesíti.

A beszámoló készítési kötelezettség nem vonatkozik a közkereseti és a betéti társaságra, az egyéni cégre, amennyiben az az adóalanyiság fennállása alatt az eva-törvény szerinti bevételi nyilvántartást vezet.

III. 2. 6. A tagnak juttatott bevétel és a vállalkozásba befektetett összeg minősítése az eva hatálya alatt

- A jogi személy, a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és az egyéni cég a tagja, volt tagja (örököse) részére tagi jogviszonyára tekintettel juttatott bevételt (ide nem értve a tag személyes közreműködésének és a tag által teljesített mellékszolgáltatásnak a díját) a tag, a volt tag jövedelmének meghatározásakor nem kell figyelembe venni.³⁶
- A Szja tv-nek és az Art.-nak egyes, a kifizetőt terhelő adó mellett adható juttatásokra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni a jogi személyiség nélküli adózónak és az egyéni cégnek abban az esetben, ha olyan immateriális jószágot vagy tárgyi eszközt ad ingyenesen vagy kedvezményesen magánszemély részére, amely eszköz könyv szerinti értéke alapján az osztalék utáni adót kiváltó adó alapját csökkentette.³⁷
- Amennyiben a számviteli törvény hatálya alá tartozó jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, egyéni cég adóalany az adóalanyiságának időszaka alatt az első üzleti évének nyitó adatai között kimutatott saját tőke terhére juttatott bevételt tagja, volt tagja (örököse) részére, akkor az adóalany a Szja tv-nek az osztalékból (osztalékelőlegből) származó jövedelemre, vagy a vállalkozásból kivont jövedelemre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.
A saját tőke terhére juttatott bevétellel esik egy tekintet alá az adóalany által a jóváhagyott osztalék, részesedés, a jegyzett tőke leszállítása vagy a tagi jogviszony megszűnésére tekintettel, tagjával (örökösével) szemben az adóalanyisága első üzleti évének nyitó adatai között kimutatott kötelezettség is.³⁸

³⁶ Eva-törvény 18. § (5) bekezdés.

³⁷ Eva-törvény 18. § (6) bekezdés.

³⁸ Eva-törvény 18. § (7) bekezdés.

Az említett forrásokat és a források változását az adózó elkülönítetten tartja nyilván. E nyilvántartásban az adóalany az adóalanyiság időszaka alatt keletkezett mérleg szerinti veszteséget az adóalanyiság időszaka alatt keletkezett eredménytartalék terhére, ha az erre már nem nyújt fedezetet, akkor a korábban keletkezett eredménytartalék terhére számolja el. Ha az adóalany tagja, volt tagja (örököse) részére tagi jogviszonyára tekintettel juttat bevételt (ide nem értve a tag személyes közreműködésének és a tag által teljesített mellékszolgáltatásnak a díját) a külön nyilvántartott források megszűnéséig azt kell feltételezni, hogy az adóalany azt e források terhére juttatta. Az adóalanyiság időszaka előtt keletkezett eredménytartalékot csak akkor kell figyelembe venni, ha annak a tárgyévi adózott eredmény kiegészítéseként osztalékra, részesedésre történő igénybeviteléről az adóalany döntött.³⁹

- Abban az esetben, ha a számviteli törvény hatálya alól kikerülő jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és az egyéni cég a tagi jogviszony megszűnésére tekintettel az utolsó üzleti éve beszámolójának mérlegében kimutatott kötelezettség alapján juttat bevételt a társaság volt tagjának vagy e tag örökösének, akkor ilyen esetben a Szja tv. vállalkozásból kivont jövedelemre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.⁴⁰
- Ha a jogi személy, a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és az egyéni cég adóalanyisága az adóévet követő üzleti évtől nem áll fenn, az adóév utolsó napján vele tagi jogviszonyban álló magánszemélynél az osztalékból származó jövedelem, a vállalkozásból kivont jövedelem, valamint az árfolyamnyereségből származó jövedelem meghatározásakor a magánszemélyre részesedése alapján arányosan jutó részt a magánszemély adózott vagyonából a vállalkozásba befektetett összegnek kell tekinteni:
 - az evával összefüggő nyilvántartási kötelezettségeit a számviteli törvény előírásai szerint teljesítő adózónál az adóalanyiság időszaka alatt keletkezett eredménytartalékot és mérleg szerinti eredményt;
 - az evával összefüggő nyilvántartási kötelezettségeit nem a számviteli törvény előírásai szerint teljesítő adózónál az adóalanyiság utolsó adóévet követő üzleti évnnyitó mérlegében kimutatott saját tőkét (levonva belőle a nyitó mérlegben kimutatott értékelési tartalékot és az osztalék utáni adót kiváltó adó alapját csökkentő tételként elszámolt értéket).⁴¹

III. Áttérési szabályok

III. 3. Az áfa adóalanyiság megszűnéséhez kapcsolódó adókötelezettség

Az adózó áfa adóalanyisága az eva-törvény hatálya alá való bejelentkezés következményeként megszűnik (annak ellenére, hogy eva adóalanyként is figyelemmel kell lennie az Áfa tv. egyes előírásaira, és egyes esetekben áfa bevallási, áfa-fizetési kötelezettség is terheli). Az áfa adóalanyiság megszűnésével összefüggésben az eva-

³⁹ Eva-törvény 18. § (8) bekezdés.

⁴⁰ Eva-törvény 18. § (9) bekezdés.

⁴¹ Eva-törvény 18. § (11) bekezdés.

törvény speciális rendelkezéseit kell figyelembe venni. Az adózónak az áfa adóalanyiság megszűnéséhez kapcsolódóan áfa fizetési kötelezettségét az eva-törvény hatálya alá történő bejelentkezése napját is magában foglaló adó-megállapítási időszakról benyújtott áfa-bevallásában kell szerepeltetnie, és az ezen bevalláshoz kapcsolódó fizetési határidőig kell megfizetnie. Az áfa adóalanyának – az alanyi adómentes áfa adóalany kivételével⁴² – az áfa adóalanyisága megszűnésével összefüggésben az előzőek szerinti adó-megállapítási időszakról benyújtott áfa bevallásában a következők szerint keletkező adófizetési kötelezettséget kell szerepeltetnie:

- Amennyiben a vagyon egy részét az adózó az áfa adóalanyként történő megszűnéssel egyidejűleg kivonja bevételszerző tevékenysége alól, a kivont vagyon után az Áfa tv-nek a bevételszerző tevékenységből történő termék kivonásra vonatkozó szabályai szerint keletkezik adófizetési kötelezettsége.⁴³ Így az áfa adóalanyként beszerzett olyan termék után, amelyet az adózó eva adóalanyként nem fog a vállalkozási tevékenységében hasznosítani, fizetendő áfát kell szerepeltetnie az utolsó adó-megállapítási időszakról benyújtandó áfa-bevallásában, feltéve, hogy az adott termékkel összefüggésben levonható áfája volt.⁴⁴
- A bejelentés évében beszerzett tárgyi eszköz (ideértve az ingatlant is) és a bejelentés évében tárgyi eszközre fizetett előleg (ideértve az ingatlanra fizetett előleget is) tekintetében az adózót adófizetési kötelezettség terheli. Az adózó az adófizetési kötelezettségét – a megszűnésre, mint termékértékesítésre tekintettel – az Áfa tv-nek a tárgyi eszközre vonatkozó különös szabályai szerint köteles teljesíteni (azzal az eltéréssel, hogy a tárgyi eszközre fizetett előleget is tárgyi eszköz beszerzéseként kell figyelembe vennie).⁴⁵ Így például, ha az adózó 2013-tól vált eva-alannnyá és 2012-ben az Áfa tv. általános szabályai szerint adózott, az utolsó adó-megállapítási időszakról benyújtandó áfa-bevallásában fizetendő adót kell szerepeltetnie azoknak a tárgyi eszközöknek a tekintetében, amelyeket 2012-ben szerzett be, illetve amelyekre 2012-ben előleget fizetett. A fizetendő adó a tárgyi eszköz rendeltetésszerű használatba vételének hónapjától számított 60 hónapnak – ingatlan esetén 240 hónapnak – a hátralévő hónapjaira időarányosan eső előzetesen felszámított adó összege.⁴⁶

Természetesen a megszűnő áfa adóalanyának az utolsó bevallásában az előzőek szerinti speciális szabályok alapján megállapított adófizetési kötelezettségen kívül az Áfa tv. előírásainak megfelelően megállapított, az adott adó-elszámolási időszakban keletkezett adófizetési kötelezettségét és az ugyanezen adó-elszámolási időszakban levonható előzetesen felszámított adóját is szerepeltetnie kell. Amennyiben pl. a 2013-tól eva adóalannnyá váló adózó olyan Áfa tv. 58. § szerinti (időszakos elszámolású) ügyletet teljesít, amelynek a teljesítési időpontja (az ellenérték megtérítésének az esedékessége) 2012. évi, az ügylet után az adózónak még áfa fizetési kötelezettsége keletkezik, melyet az áfa bevallásában kell szerepeltetnie, még akkor is, ha az elszámolási időszak részben vagy egészben 2013. évi. Amennyiben pl. a 2013-tól eva adóalannnyá váló adózó olyan Áfa tv. 58. § hatálya alá tartozó ügyletet teljesít, amelynek a teljesítési

⁴² Eva-törvény 16. § (1) bekezdés e) pont

⁴³ Eva-törvény 16. § (1) bekezdés a) pont

⁴⁴ Áfa tv. 11. § (1) bekezdés

⁴⁵ Eva-törvény 16. § (1) bekezdés c) pont

⁴⁶ Áfa tv. 136. §

időpontja 2013. évi, az ügyletet az áfa bevallásban már nem kell szerepeltetni, függetlenül attól, hogy az elszámolási időszak egészben vagy részben 2012. évi. [Az Áfa tv. 61. §-a alapján halasztásra jogosult adóalanynak figyelemmel kell lennie arra is, hogy az áfa adóalanyisága megszűnésével a halasztásra jogosultsága is megszűnik.]

Amennyiben az adózónak a megszűnéshez kapcsolódó áfa-bevallásában meghatározott elszámolandó adója negatív, az adóhatóság az adó-visszaigénylési kérelmet teljesíti.⁴⁷ Az eva adóalannyá válással egyidejűleg az adózó jogalanyisága nem szűnik meg, ennek megfelelően az eva adóalany az áfa adóalanyként kibocsátott számláját korrigálhatja, az áfa adóalanyiság időszakára vonatkozóan önellenőrzést végezhet.

IV. 1. Az eva alapja, mértéke, bevallása és megfizetése

Az eva alapja az adóévben megszerzett összes bevétel, melyet módosítani kell a törvényben meghatározott korrekciós tételekkel.⁴⁸ Az adó mértéke a pozitív adóalap 37 százaléka.⁴⁹ Ha az adóalany bevétele és az összes bevételt növelő összege együttesen meghaladja az adóalanyiság választására jogosító 30 millió forintos értékhatárt, akkor az értékhatárt meghaladó rész után az eva mértéke 50 százalék.⁵⁰

Bevételnek minősül az egyéni vállalkozók és a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó jogi személyiség nélküli társaságok, egyéni cégek esetében a vállalkozási (gazdasági) tevékenységükkel összefüggésben vagy arra tekintettel bármely jogcímen és bármely formában mástól megszerzett vagyoni érték, ideértve az áthárított általános forgalmi adót is.

A számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalany esetén bevételnek minősül a számviteli törvény rendelkezései szerint elszámolt (a beszámoló eredménykimutatásában kimutatott) árbevétel, bevétel.

A bevétel minősítésével kapcsolatos további tudnivalók a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó adózónál

Vagyoni érték különösen a pénz, az utalvány (ideértve különösen a kereskedelmi utalványt és minden más hasonló jegyet, bont, kupont, valamint egyéb tanúsítványt, amely egy vagy több személy árujára vagy szolgáltatására cserélhető, illetőleg egy vagy több személy esetében is alkalmazható kötelezettség csökkentésére), a dolog, az értékpapír, az igénybe vett szolgáltatás és a forgalomképes vagy egyébként értékkel bíró jog, valamint az adóalany javára elengedett kötelezettség, vagy átvállalt tartozás.⁵¹

Utalvány esetében bevétel az az összeg, amely értékben az utalvány termékre, szolgáltatásra cserélhető, illetőleg kötelezettség csökkentésére felhasználható.

Nem pénzben megszerzett vagyoni érték esetében a bevétel a vagyoni értéknek a megszerzése időpontjára megállapított szokásos piaci ára. Szokásos piaci ár az az ellenérték, amelyet független felek összehasonlítható körülmények között egymás között érvényesítenek, vagy érvényesítenének.⁵²

⁴⁷ Eva-törvény 16. § (1) bekezdés d) pont

⁴⁸ Eva-törvény 5. § (1) bekezdés.

⁴⁹ Eva-törvény 9. §. (1) bekezdés.

⁵⁰ Eva-törvény 9. §. (2) bekezdés.

⁵¹ Eva-törvény 6. § (2) bekezdés.

⁵² Eva-törvény 6. § (6) bekezdés.

Elengedett, elévült kötelezettség és más által átvállalt tartozás esetében a bevétel az adóalany megszűnt kötelezettségének, illetve megszűnt tartozásának összege.⁵³

Ha a bevételt külföldi fizetőeszközben fejezték ki, az átszámításhoz azt az utolsó, a bizonylat kibocsátásának napján – más esetben a bevétel megszerzésének a napján – érvényes, az adott külföldi pénznem valamely egységének forintban kifejezett eladási árát kell alkalmazni, amelyet belföldön pénzváltási engedéllyel rendelkező hitelintézet devizában jegyez. Abban az esetben, ha az adott külföldi pénznemnek ilyen jegyzése nincs, a forintra történő átszámításhoz azt az adott külföldi pénznem valamely egységének euróban kifejezett ellenértékét kell alapul venni, amelyet a Magyar Nemzeti Bank a bizonylat kibocsátásának napját – más esetben a bevétel megszerzésének a napját – megelőző naptári negyedévére vonatkozóan tesz közzé.⁵⁴

A számviteli törvény hatálya alá nem tartozó adózónál nem minősül bevételnek:

- az a vagyoni érték, amelyet az adóalany köteles visszaszolgáltatni (így különösen a kapott kölcsön, hitel, a tag vagyoni hozzájárulása);
- az adózó által korábban átadott vagyoni érték az adóalany (ideértve a tevékenységét folytató özvegyet, örököst is) részére nem ellenértékként (ellenszolgáltatásként) történő visszaszolgáltatásakor (ideértve különösen a nyújtott kölcsön, hitel visszafizetett összegét és a visszatérített adót, valamint az adóalanyiség időszaka előtt megszerzett értékpapír átruházása révén megszerzett ellenértékből azt a részt, amely nem haladja meg az értékpapírnak az adóalanyiség első adóévet megelőző üzleti év utolsó napjára vonatkozóan a számviteli törvény rendelkezései szerint megállapított könyv szerinti értékét, de ide nem értve különösen a nyújtott kölcsönre, hitelre kapott kamatot);
- az a vagyoni érték, amelynek a megszerzése alapjául szolgáló jogviszony keletkezésének napjára vonatkozóan megállapított szokásos piaci árát az adóalany köteles megfizetni; ha azonban az adóalany csak a szokásos piaci ár egy részének megfizetésére köteles, akkor a szokásos piaci árból a fizetési kötelezettséget meghaladó rész bevételnek minősül;
- az egyéni vállalkozó adóalany esetében magánszemélyként, nem a vállalkozási tevékenységgel összefüggésben kapott vagyoni érték (így különösen az ápolási díj, a biztosító szolgáltatása).⁵⁵

Az eva alapjának megállapításakor az alábbi **bevétel növelő jogcímeket** kell figyelembe venni.

- Valamennyi eva alanynál növeli a bevételt a kapcsolt vállalkozástól kapott bevétel.⁵⁶
- Egyéni vállalkozók esetében növeli a bevételt az adóalanyiség megszűnésének évében (adózó visszatér a személyi jövedelemadó törvény hatálya alá) az egyéni vállalkozói tevékenység megszüntetésére vonatkozó előírásoknak megfelelő-

⁵³ Eva-törvény 6. § (7) bekezdés.

⁵⁴ Eva-törvény 6. § (8) bekezdés.

⁵⁵ Eva-törvény 6. § (3) bekezdés.

⁵⁶ Eva-törvény 5. § (2) bekezdés a) pont.

en megállapított készlet értéke, kivéve, ha az adóalanyiság megszűntetését követően az egyéni vállalkozó az átalányadót választja. Növeli a megszűnés szabályai szerint nyilvántartott készlet értéke a bevételt akkor is, ha a magánszemély az egyéni vállalkozói tevékenységét megszünteti.⁵⁷

- A számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalany esetében az eva alapjának megállapításakor a bevételt növeli a kapott előleg.⁵⁸
- A számviteli törvény hatálya alá nem tartozó adózónál a bejelentés adóévéét követő első adóévben az eva alapjának megállapításakor az összes bevételt növeli az a bevétel, amelyet az adóévet megelőző üzleti évre vonatkozóan a beszámoló mérlegében a passzív időbeli elhatárolások között, az egyszerűsített mérlegben a tevékenységhez jogszabály vagy államközi megállapodás alapján kapott vissza nem térítendő támogatás alapján a kötelezettségek között mutatott ki.⁵⁹

Az eva alapjának megállapításakor az alábbi **bevétel csökkentő jogcíme**ket kell figyelembe venni.

- Valamennyi eva alanynál csökkenti a bevételt a jogszabály vagy jogerős bírósági, illetve hatósági határozat alapján kapott kártérítés, kártalanítás összege, valamint a vállalkozói tevékenységhez használt vagyontárgyak károsodására vagy megsemmisülésére tekintettel a károkozótól vagy annak felelősségbiztosítójától, vagy harmadik személytől káreseménnyel kapcsolatosan kapott bevétel, továbbá az adóalany biztosítójától elemi kárra tekintettel kapott bevételként elszámolt kártérítés összege.⁶⁰
- Ha az adóévben az adóalany olyan bevételt szerzett (mutatott ki), amelynek alapján személyi jövedelemadó, társasági adó vagy általános forgalmi adó megállapítására (volt) kötelezett, az eva alapját csökkentheti a bevétel azon részével, amelyre az említett adót megállapította.⁶¹
- Egyéni vállalkozók esetén csökkenti a bevételt a jogszabályi kötelezettség alapján tárgyévben visszafizetett támogatás összege.⁶²
- A számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalany esetében az eva alapjának megállapításakor a bevételt csökkenti a kapott előlegből az adóévben a teljesítésre tekintettel elszámolt, vagy visszafizetett összeg⁶³, illetve az az adóévi bevétel, amelyet a számviteli törvény rendelkezései szerint az egyszeres könyvvil-

⁵⁷ Eva-törvény 8. § (4) bekezdés.

⁵⁸ Eva-törvény 5. § (4) bekezdés a) pont.

⁵⁹ Eva-törvény 8. § (2) bekezdés b) pont.

⁶⁰ Eva-törvény 5. § (5) bekezdés.

⁶¹ Eva-törvény 8. § (6) bekezdés.

⁶² Eva-törvény 6. § (9) bekezdés.

⁶³ Eva-törvény 5. § (4) bekezdés b) pont.

telről a kettős könyvvitelre való áttérés miatt nyitást követő korrekciós tételként számolt el.⁶⁴

- A számviteli törvény hatálya alá nem tartozó adóalany esetén csökkenti a bevételt az adóévet megelőző bármely üzleti évre vonatkozóan az a bevétel, amelyet a mérlegben az aktív időbeli elhatárolások között mutatott ki, és amelyet a bejelentés üzleti évére vonatkozóan az egyszerűsített mérlegben kimutatott vevőkkel szembeni követelés alapján számolt el.⁶⁵

Bizonylat módosítása esetén az Áfa tv.-nek a számlázásra vonatkozó X. fejezetében előírtaknak megfelelően kibocsátott bizonylat kibocsátásának napján kell a bevételi nyilvántartást a módosítás összegével – értelemszerűen módosítani.⁶⁶

Amennyiben az eva hatálya alá bejelentkezett egyéni vállalkozó egyben östermelő is, akkor a kétféle tevékenységgel összefüggő, de fel nem osztható költségeket a bevételek arányában meg kell osztani azzal, ha az östermelő bevétele 8 millió forintot nem haladja meg (kistermelőnek tekinthető), akkor a kistermelői tevékenységére az általányadózást is választhatja.⁶⁷

A bevétel megszerzésének időpontja

A számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalanyoknál a számviteli törvény szerint meghatározott időpontot kell a bevétel megszerzésének időpontjaként alapul venni.⁶⁸

A többi adóalanynál (egyéni vállalkozó és az eva-törvény szerinti bevételi nyilvántartást választó közkereseti társaság és betéti társaság, egyéni cég) a bevétel megszerzésének időpontja⁶⁹:

- a. pénz esetében az átvétel, a jóváírás napja;
- b. dolog, értékpapír, váltó, csekk és más hasonló okirat esetében a bevétel megszerzésének időpontja az átvétel, dematerializált értékpapír esetében az értékpapír-számlán való jóváírás napja;
- c. igénybe vett szolgáltatás esetében az a nap, amelyen a szolgáltatás nyújtójának az Áfa tv. rendelkezései szerinti teljesítési időponttal adófizetési kötelezettsége keletkezik, vagy keletkezne (függetlenül attól, hogy a szolgáltatás nyújtója az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett vagy sem);
- d. forgalomképes, vagy egyébként értékkel bíró jog esetében az a nap, amelytől kezdődően az adóalany a jog gyakorlására, átengedésére, vagy megszüntetésére jogosult;
- e. elengedett, elévült kötelezettség és átvállalt tartozásnál az a nap, amelyen a kötelezettség, illetve tartozás megszűnik.

⁶⁴ Eva-törvény 8. § (5) bekezdés.

⁶⁵ Eva-törvény 8. § (1) bekezdés.

⁶⁶ Eva-törvény 7. § (7) bekezdés.

⁶⁷ Eva-törvény 17. § (4) bekezdés a.) pont.

⁶⁸ Eva-törvény 7. § (1) bekezdés.

⁶⁹ Eva-törvény 7. § (2)-(6) bekezdés.

Az előzőekben nem említett esetben a bevétel megszerzésének időpontja az a nap, amelytől kezdődően az adóalany a bevétel tárgyát képező vagyoni értékkel rendelkezni jogosult.

A bevétel megszerzésének időpontja egyéni vállalkozó, a bevételi nyilvántartást vezető közkereseti és betéti társaság, egyéni cég esetében – az előzőekben foglaltaktól eltérően – a bizonylat kibocsátásának napját követő 30. nap, ha az egyéni vállalkozó, a közkereseti társaság és a betéti társaság, egyéni cég a bevételt az előzőekben felsorolt időpontig még nem szerezte meg. Bizonylat módosítás esetén az Áfa tv.-nek a számlázásra vonatkozó X. fejezetében előírtaknak megfelelően kibocsátott bizonylat kibocsátásának napján kell a bevételi nyilvántartást a módosítás összegével – értelemszerűen – módosítani.⁷⁰

Az eva alapját kizárólag az adóalany által megszerzett bevételek képezik, módosítva az eva-törvényben meghatározott jogcímeikkel.

Az előzőeken túlmenően, ha az adóévben az adóalany olyan bevételt szerzett (mutatott ki), amelynek alapján társasági adó vagy általános forgalmi adó megállapítására (volt) kötelezett, az eva alapját csökkentheti a bevétel azon részével, amelyre az említett adót megállapította.

A számla módosítás címén az eredeti és a módosított összeg különbözete az adóalapot korrigálja.

IV. 2. Az adóelőleg, adó bevallása és megfizetése valamennyi evát választó adóalany esetében

Az evát adóévenként kell megállapítani, valamint bevallani. Az adóév naptári évnek felel meg. A **bevallás benyújtásának határideje** egyéni vállalkozók és a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó közkereseti és betéti társaság, egyéni cég esetében az adóévet követő év **február 25-e**, míg a számviteli törvény hatálya alá tartozó adózó esetében az adóévet követő év **május 31-e**.

Az adóalanyiság **évközi megszűnése** esetén a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó adóalanyoknak az adóalanyiság megszűnését követő **30. napig**, a számviteli törvény hatálya alá tartozóknak az adóalanyiság **megszűnésének hónapját követő ötödik hónap utolsó napjáig** kell a bevallást benyújtaniuk.⁷¹

Az adóalany az adóév első három negyedévére negyedévenként (a negyedévet követő hónap 12-éig) adóelőleget fizet, az egyes negyedévekre megállapított adóelőleget az adóévre vonatkozó bevallásában vallja be. Az adóelőleg alapja az adott negyedévben elszámolt összes bevétel, módosítva a korrekciós tételekkel, mely után az adó mértéke 37 százalék.

Az eva hatálya alá tartozó adózóra is vonatkozik a feltöltési kötelezettség, ami azt jelenti, hogy az adóévben december 20-áig a várható éves adó összegére ki kell egészítenie az adóelőleg összegét.

Az adóévre megállapított eva összegét – az adóévben már befizetett adóelőlegek (ideértve a feltöltési kötelezettség címén befizetett összeget is) beszámításával – a bevallás benyújtására előírt határidőig kell megfizetni.

⁷⁰ Eva-törvény 7. §. (7) bekezdés.

⁷¹ Eva-törvény 11. § (1)-(4) bekezdés.

Az adó és az adóelőleg megfizetésének időpontja az a nap, amelyen az adózó belföldi pénzforgalmi bankszámláját az azt vezető hitelintézet megterhelte.

Amennyiben az adóévben már befizetett előleg összege meghaladja az adóévre megállapított evát, akkor az adózó a különbözetet, a bevallás beérkezésének napjától, de legkorábban a bevallás benyújtására előírt naptól jogosult visszaigényelni a 17-es számú nyomtatványon.

A különbözetet az adóhatóság az adózó belföldi pénzforgalmi bankszámlájára utalja vissza.⁷²

V. Eva alanyként teljesítendő áfa-kötelezettség

Az eva alanyt áfa fizetési kötelezettség terheli:

- a termékimport után,
- vagyonkivonás esetén,
- az Európai Közösségen (továbbiakban: Közösség) belüli termékbeszerzés esetén,
- az Áfa tv. előírásai szerint fordított adózás alá eső belföldi ügyletek után termékbeszerzőként, szolgáltatás igénybevevőként,
- szolgáltatás igénybevevőként a külfölditől igénybevett, az Áfa tv. előírásai szerint belföldön teljesülő szolgáltatások után.

A termékimportot terhelő áfát a vámhatóság határozattal állapítja meg (veti ki).⁷³ Minden egyéb esetben az adózónak önadózás útján kell az adófizetési kötelezettségét teljesítenie, az adófizetési kötelezettséggel járó ügylet jellemzőitől függően a megfizetendő áfát az eva-bevallásban vagy a 1386-os számú (speciális) áfa-bevallásban kell szerepeltetni.

Az eva adóalany – az előzőek szerinti áfa fizetési kötelezettségei ellenére – áfa-levonási joga nincs, még az eva adóalanyisága megszűnését követően újra áfa adóalannyá váló adózó sem gyakorolhat adólevonási jogot az eva adóalanyiság időszakában megvalósult ügyletekkel összefüggésben.⁷⁴

A közösségi adószámmal rendelkező eva adóalanyt bevallási, összesítő nyilatkozat benyújtási kötelezettség terheli a Közösség más tagállamában illetőséggel bíró adóalany-nal létesített kereskedelmi kapcsolatra tekintettel olyan ügyletekkel összefüggésben is, amelyeket nem terhel áfa (Közösségen belüli adómentes termékértékesítés és egyes – az Áfa tv. előírásai alapján – a Közösség másik tagállamában teljesített szolgáltatások).⁷⁵ Az eva adóalanyt kötelező közösségi adószámmal rendelkeznie abban az esetben, ha

- a Közösség más tagállamaiból történt termékbeszerzései adó nélkül számított, összesített ellenértéke éves szinten a 10 000 eurós (2,5 millió forintos) értékhatárt meghaladja,⁷⁶

⁷² Eva-törvény 12. §.

⁷³ Art. 79.§ (1) bekezdés g.) pont és 125. § (1) bekezdés. b) pont

⁷⁴ Eva-törvény 16. § (6) bekezdés

⁷⁵ Art. 1. számú melléklet I/B/3.e) pont, 8. számú melléklet

⁷⁶ Art. 22. § (5) bekezdés

- a Közösség más tagállamaiból történt termékbeszerzései adó nélkül számított, összesített ellenértéke éves szinten a 10 000 eurós (2,5 millió forintos) értékhatárt nem éri el ugyan, de arra az adózó belföldi adófizetési kötelezettséget választ,⁷⁷
- Közösségen belüli termékértékesítést végez,⁷⁸
- a Közösség más tagállamában illetőséggel bíró adóalanyok szolgáltatást nyújtanak, vagy ilyen adóalanytól szolgáltatást vesz igénybe.⁷⁹

[Az állami adóhatóság az adózó kérelme alapján, a bejelentés napjával – az adóév közben is – törli az adózó közösségi adószámát, ha bejelenti, hogy a Közösség más tagállamában illetőséggel bíró adóalanyal kereskedelmi kapcsolata nincs.]

V. 1. Vagyonkivonás

Amennyiben az adózó az eva adóalanyiságát megelőzően, áfa adóalanyként beszerzett olyan terméket von ki a bevételszerző tevékenysége köréből (pl. azt ingyenesen más tulajdonába adja, a továbbiakban magáncélra hasznosítja), amelynek a beszerzésével összefüggésben áfa-levonási jogot érvényesíthetett, akkor a kivonáskor áfa-fizetési kötelezettsége keletkezik (feltéve, hogy az adózónak az eva adóalannyá válásával összefüggésben az adott termékre – a III. 3. szerint – nem volt áfa-fizetési kötelezettsége). A vagyonnak a bevételszerző tevékenységből való kivonása után – ide értve az adózóként való megszűnés (a gazdasági tevékenység megszüntetése) időpontjában történő termékkivonás esetét is – az Áfa tv.-nek a vállalkozásból történő termékkivonásra vonatkozó szabályai szerint keletkezik adókötelezettség.⁸⁰ [Az Áfa tv. előírásának megfelelően ellenérték fejében történő termékértékesítésnek minősül az is, ha az adóalany a terméket vállalkozásának köréből kivonva, azt saját vagy alkalmazottai magánszükségleteinek kielégítésére, vagy általában, vállalkozásától idegen célok elérésére ingyenesen felhasználja, illetőleg azt más tulajdonába ingyenesen átengedi, feltéve, hogy a termék, vagy annak alkotórészeinek beszerzéséhez kapcsolódóan az adóalanyt egészben vagy részben adólevonási jog illette meg.⁸¹] Az áfa alapját a vállalkozásból kivont terméknek – vagy az ahhoz hasonló terméknek – a teljesítéskor (vagyis a terméknek a vállalkozásból való kivonáskor) megállapított beszerzési ára, vagy az ahhoz hasonló termék teljesítéskor megállapított beszerzési ára, ilyen ár hiányában a kivonás időpontjában megállapított előállítási költsége⁸² képezi, melyet a termékre vonatkozó adómérték⁸³ alkalmazásával megállapított áfa terhel. A vagyon kivonására tekintettel fizetendő áfát az adózónak az eva-bevallásában kell szerepeltetnie és az eva-bevallás benyújtására előírt határidőig kell megfizetnie.

V. 2. Belföldi fordított adózás alá eső ügyletek

Az Áfa tv. előírásainak megfelelően egyes, belföldön nyilvántartásba vett adózók között megvalósuló ügyletek esetében a főszabálytól eltérően nem a termék értékesítője,

⁷⁷ Art. 22. § (6) bekezdés

⁷⁸ Art. 22. § (9) bekezdés

⁷⁹ Art. 22. § (9) bekezdés

⁸⁰ Eva-törvény 16. § (1) bekezdés b.) pont

⁸¹ Áfa tv. 11. § (1) bekezdés

⁸² Áfa tv. 68. §

⁸³ Áfa tv. 82. §

a szolgáltatás nyújtója az adófizetésre kötelezett, hanem a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője. Az ilyen ügyletek után termékbeszerzőként, szolgáltatás igénybevevőként az eva adóalanyt is áfa-fizetési kötelezettség terheli.⁸⁴ Az áfa-fizetési kötelezettségnek a terméket beszerző, szolgáltatást igénybe vevő eva adóalanyra történő áthelyeződésének feltétele, hogy

- a termék értékesítője illetve a szolgáltatás nyújtója belföldön nyilvántartásba vett áfa adóalany, vagy eva adóalany legyen,
- a termék értékesítőjének, a szolgáltatás nyújtójának ne legyen olyan – Áfa tv-ben szabályozott – jogállása, amelynek alapján tőle az adó fizetése nem lenne követelhető (pl. a termék értékesítője ne alanyi adómentes minőségében járjon el).⁸⁵

Az áfa-fizetési kötelezettségnek a terméket beszerző, szolgáltatást igénybe vevő eva adóalanyra történő áthelyeződésének tartalmi feltétele, hogy a felek között a következő ügyletek valamelyike valósuljon meg:⁸⁶

- építési-szerelési munkával létrehozott, az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzendő ingatlan átadása a jogosultnak (megrendelőnek), még abban az esetben is, ha a teljesítéshez szükséges anyagokat és egyéb termékeket a jogosult bocsátotta rendelkezésre,
- építési-szerelési illetve egyéb szerelési szolgáltatás, amennyiben ez a szolgáltatás ingatlan létrehozatalára, bővítésére, átalakítására vagy egyéb megváltoztatására – ideértve az ingatlan bontással történő megszüntetését is – irányul, feltéve, hogy az ingatlan létrehozatala, bővítése, átalakítása vagy egyéb megváltoztatása építési hatósági engedély köteles;
- az előző két pont szerinti termékértékesítéshez, szolgáltatásnyújtáshoz történő munkaerő kölcsönzés, kirendelés, illetve személyzetnek a rendelkezésre bocsátása,
- az Áfa tv. 6. számú mellékletében meghatározott termék (pl. fémhulladék, műanyag hulladék, üvegcserep, papír hulladék) értékesítése,
- az értékesítő választása alapján adóköteles ingatlan-értékesítés,
- adós és hitelezői viszonylatban olyan termék értékesítése, amely dologi biztosítékként lejárt követelés kielégítésének érvényesítésére irányul,
- felszámolási vagy bármely más, fizetésektelenséget jogerősen megállapító eljárás hatálya alatt az adózó tárgyi eszközként használt termékének értékesítése; és az adózó egyéb, a teljesítéskor szokásos piaci árát tekintve százezer forintnak megfelelő pénzüsszeget meghaladó termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása,
- üvegházhatású gáz kibocsátására jogosító vagyoni értékű jog átruházása,
- az Áfa tv. 6/A mellékletében felsorolt (mezőgazdasági) termékek értékesítése esetén.

A termékbeszerzőként, szolgáltatás igénybevevőként fizetendő áfát az eva alanyának az eva-bevallásában kell szerepeltetnie és az eva-bevallás benyújtására előírt határidőig kell megfizetnie.

⁸⁴ Eva-törvény 16. § (2) bekezdés d.) pont

⁸⁵ Áfa tv. 142. § (3)-(4) bekezdés

⁸⁶ Áfa tv. 142. § (1) bekezdés

Tekintettel arra, hogy az Áfa tv. 6/A. sz. mellékletében felsorolt mezőgazdasági termékek értékesítéséhez illetve beszerzéséhez kapcsolódó Art. 31/A. § (1) és (2) bekezdés szerinti nyilatkozattételi kötelezettség kizárólag az áfa-alanyokra vonatkozik, így az eva-alany az általa teljesített Áfa tv. 6/A melléklet szerinti termékek értékesítése illetve beszerzése esetén az említett nyilatkozattételre nem köteles.

[Az előzőeknek megfelelő tartalmú ügylet esetén az eva alanyáról is áthelyeződik az áfa-fizetési kötelezettség a tőle terméket beszerző, szolgáltatást igénybevevő belföldön nyilvántartásba vett eva illetve áfa adóalanyra (feltéve, hogy annak olyan a jogállása, aminek alapján tőle az adó nem lenne követelhető). Ilyen esetben a termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást végző eva adóalany az ügyletről kibocsátott számlájában áfa összeget, áfa mértéket nem szerepeltethet, áfát nem „háríthat át”.^{87]}

V. 3. Közösségen belüli termékbeszerzés (és termékértékesítés)

A közösségi termékforgalomban, ha az értékesítés következményeként a termék az egyik tagállamból a másik tagállamba kerül, az értékesítés helye szerinti tagállamban adómentes Közösségen belüli termékértékesítés valósul meg, a rendeltetési hely szerinti tagállamban pedig adófizetési kötelezettséggel járó Közösségen belüli termékbeszerzés. Egyes speciális beszerzőkre – az új közlekedési eszköz illetve jövedéki termék beszerzéseiket kivéve – ettől az általános szabálytól eltérő szabályok vonatkoznak. A különös szabály alapján ezeknek a speciális beszerzőknek teljesített, éves szinten 10 000 eurót (2,5 millió forintot) meg nem haladó termékértékesítés után az értékesítés tagállamában áll fenn áfa fizetési kötelezettsége, melyet a termékértékesítőnek kell teljesítenie (a beszerzőnek nem kell a rendeltetési hely szerinti tagállamban a beszerzés után adót fizetnie). Az eva alanyai a speciális beszerzői körbe tartoznak,⁸⁸ így a Közösség más tagállamából történt termékbeszerzéseik tekintetében a következőkre kell figyelemmel lenniük:

Közösségen belülről történő termékbeszerzés címen – főszabály szerint – azok az ellenérték fejében megvalósuló termékbeszerzések adókötelesek belföldön, amelyeknél a terméket más tagállambeli adóalanytól szerzi be a belföldi közösségi adószámmal rendelkező adózó (ideértve mindazokat, akiknek az Art. 22. §-a alapján közösségi adószámmal kell rendelkeznie) és a terméket akár a beszerző, akár az eladó, vagy bármelyikük megbízásából egy harmadik személy egy másik tagállamból belföldre juttatja, fuvarozza.⁸⁹ Az áfa alapja a belföldön teljesített ügyletekre vonatkozó szabályok szerint állapítandó meg, az adóalapra – amennyiben a termék nem tartozik az Áfa tv. előírásai szerint más adómérték alá – 27%-os mértékű áfa számítandó fel. A Közösségen belülről történő termékbeszerzés után az áfa fizetési kötelezettség az ügyletről kibocsátott számla kibocsátásának a napján, de legkésőbb az ügylet teljesítésének napját magába foglaló hónapot követő 15-én keletkezik.⁹⁰

⁸⁷ Eva-törvény 13. § (4) bekezdés

⁸⁸ Eva-törvény 16. § (4) bekezdés

⁸⁹ Áfa tv. 19. §

⁹⁰ Áfa tv. 63. §

Az eva alanyának be kell jelentenie az állami adóhatósághoz, ha az adóévben a Közösség más tagállamaiból beszerzett terméknek/termékeknek az adó nélkül számított összesített ellenértéke a 10 000 eurót (2,5 millió forintot) meghaladja. Az adózónak a bejelentési kötelezettségét azon termékbeszerzését megelőzően kell teljesítenie, amelynek ellenértékével túllépi a jelzett értékhatárt.⁹¹

Amennyiben a tárgyévet megelőző évben az eva adóalany által a Közösség más tagállamaiból beszerzett terméknek/termékeknek az adó nélkül számított összesített ellenértéke nem haladta meg a 10 000 eurót (2,5 millió forintot), azonban a Közösségen belüli termékbeszerzés után az áfa fizetési kötelezettséget a tárgyévben – választása alapján – belföldön kívánja teljesíteni, e választását a tárgyévet megelőző adóév utolsó napjáig kell bejelentenie az állami adóhatóságnak. Amennyiben az adózónak a tárgyévet megelőző évben nem volt Közösségen belüli beszerzése, e választásának bejelentését a tárgyévi első Közösségen belüli beszerzését megelőzően szükséges megtennie.⁹²

Az előzőek szerinti – bejelentő, változás bejelentő lapon tett – bejelentések alapján az állami adóhatóság közösségi adószámot állapít meg. [Amennyiben az adózó a Közösségen belüli termékértékesítésére – vagy szolgáltatás nyújtására illetve szolgáltatás igénybevételére – tekintettel kapott közösségi adószámát termékbeszerzés során a Közösség másik tagállamában illetőséggel bíró adóalanyának megadja, e tényről ugyancsak bejelentést kell tennie⁹³ a Közösségen belüli termékbeszerzés teljesítését követő hónap 20-áig.]

Amennyiben az eva alanyának az előzőek szerint közösségi adószámmal kell rendelkeznie a Közösségen belüli termékbeszerzéssel összefüggésben, vagy a termékbeszerzés során – az egyéb okból kapott – közösségi adószámát használja, a Közösségen belüli termékbeszerzése után áfa fizetési kötelezettsége van, amelyet az Áfa tv. rendelkezéseinek megfelelően szükséges megállapítani. A Közösségen belüli termékbeszerzésről a 1386. számú (speciális) áfa-bevallást, és a 13A60 számú összesítő nyilatkozatot szükséges benyújtani. A bevallás és az összesítő nyilatkozat arról a hónapról nyújtandó be, amelyben a Közösségen belüli termékbeszerzés után az adófizetési kötelezettség keletkezett. Az áfa-bevallást és az összesítő nyilatkozatot az adófizetési kötelezettség keletkezésének hónapját követő hónap 20. napjáig kell benyújtani, és ugyanezen időpontig teljesítendő a fizetendő adó is.⁹⁴

Új közlekedési eszköznek illetve jövedéki terméknek a Közösség másik tagállamából történt beszerzése után a közösségi adószámmal nem rendelkező eva adóalanyt is áfa fizetési kötelezettség terheli. Ha a beszerzett új közlekedési eszköz személygépkocsi vagy regisztrációs adó köteles motorkerékpár, a beszerzést terhelő adót a vámhatóság veti ki. Egyéb esetben a fizetendő adót az adófizetési kötelezettség keletkezésének hónapját követő hónap 20. napjáig benyújtandó 1386. számú bevallásban kell szerepeltetni és az adót ugyanezen időpontig kell megfizetni.

⁹¹ Art. 22. § (5) bekezdés

⁹² Art. 22. § (6) bekezdés

⁹³ Art. 22. § (8) bekezdés és Áfa tv. 20. § (7) bekezdés

⁹⁴ Art. 1. számú melléklet I/B/3.e. pont, 8. számú melléklet, 2. számú melléklet

Az eva adóalany köteles közösségi adószámot kérni az állami adóhatóságtól, ha **Közösségen belüli termékértékesítést** végez. A közösségi adószám megállapításához a bejelentését a Közösségen belüli termékértékesítést megelőzően kell megtennie.⁹⁵ Az Áfa tv. előírásainak megfelelően Közösségen belüli adómentes termékértékesítés – főszabály szerint – akkor valósul meg, ha a belföldi – magyar közösségi adószámmal rendelkező – adóalany olyan termékértékesítést végez egy másik tagállamban nyilvántartásba vett, Közösségen belüli beszerzés címen adófizetésre kötelezett személy részére, amely termékértékesítés következményeként a terméket igazoltan a másik tagállamba fuvarozzák, juttatják el.⁹⁶ A Közösségen belüli termékértékesítés áfa-mentes, az abból származó bevétel eva kötelezettség alá esik. A Közösségen belüli adómentes termékértékesítésről mindemellett be kell nyújtani a 13A60. számú összesítő nyilatkozatot és az ügyletet szerepeltetni kell a 1386. számú áfa-bevallásban is. (A bevallást és az összesítő nyilatkozatot az ügylettel érintett hónapról kell benyújtani, a tárgyhót követő 20-áig.)

[A Közösségen belüli termékbeszerzésre és a Közösségen belüli adómentes termékértékesítésre vonatkozóan további hasznos információk találhatóak a 16., 17. és a 29. számú Információs füzetben.]

V.4. Határon átnyúló szolgáltatások

Az eva adóalanyoknak is figyelemmel kell lennie arra, hogy az általa nyújtott illetve általa **igénybevett szolgáltatás** az Áfa tv. előírásai (37-46. §) szerint belföldön, a Közösség másik tagállamában, vagy a Közösség területén kívül teljesül. A szolgáltatás teljesítési helyének megállapítása szempontjából az eva adóalany a belföldön nyilvántartásba vett áfa adóalanyokkal azonosan ítélandó meg.⁹⁷

Az Áfa tv.-nek a szolgáltatás teljesítési helyére vonatkozó általános szabálya szerint a teljesítés helyét attól függően kell megállapítani, hogy a szolgáltatás igénybe vevője adóalany-e. Ha a szolgáltatás igénybe vevője adóalany, akkor a szolgáltatás teljesítési helyét az igénybevevő letelepedési helye határozza meg. Ha a szolgáltatás igénybe vevője nem adóalany, akkor a szolgáltatás a szolgáltatás nyújtójának a letelepedési helyén teljesül.⁹⁸ Különös szabály szerint állapítandó meg a teljesítés helye pl. az ingatlanhoz kapcsolódó szolgáltatás esetén, a fuvarozási szolgáltatásnál, a közlekedési eszköz bérbeadása esetén.⁹⁹

Az eva adóalanyoknak azok után – az Áfa tv. hivatkozott előírásai alapján – belföldön teljesített szolgáltatások után van szolgáltatás igénybevevőként áfa fizetési kötelezettsége, amely szolgáltatásoknak a nyújtója belföldön gazdasági céllal nem telepedett le (vagyis belföldön székhelye, állandó telephelye nincs).¹⁰⁰ Amennyiben a szolgáltatás belföldön nem telepedett nyújtója a Közösség területén kívül telepedett adóalany,

⁹⁵ Art. 22. § (9) bekezdés

⁹⁶ Áfa törvény 89. § (1) bekezdés

⁹⁷ Eva-törvény 16. § (4) bekezdés

⁹⁸ Áfa tv. 37. §

⁹⁹ Áfa tv. 38-46. §

¹⁰⁰ Eva-törvény 16. § (2) bekezdés c.) pont, Áfa tv.140. §

akkor az eva alanyának az általa igénybevett szolgáltatást terhelő adót az eva-bevallásában kell szerepeltetnie és az eva-bevallás benyújtására előírt határidőig kell megfizetnie.¹⁰¹ Amennyiben a szolgáltatás belföldön nem letelepedett nyújtója a Közösség területén letelepedett adóalany, akkor az eva alanynak a szolgáltatást terhelő adófizetési kötelezettség keletkezésének hónapját követő hónap 20. napjáig benyújtandó 1386. számú áfa-bevallásban kell az ügyletet szerepeltetnie, s ugyanezen időpontig kell az adót megfizetnie.¹⁰² Amennyiben a szolgáltatás nyújtója a Közösség más tagállamában letelepedett adóalany és a szolgáltatás teljesítési helyét az Áfa tv. általános szabálya (37. §) alapján kell megállapítani, a szolgáltatás igénybevételéről a 13A60 számú összesítő nyilatkozatot is be kell nyújtani (tárgyhót követő 20-áig).¹⁰³

Az Áfa tv. 2012. január elsejétől hatályos 59. § (3) bekezdéséből következően az olyan határon átnyúló szolgáltatások esetén, amelyeknél a szolgáltatás teljesítési helyének megállapítására az általános szabály (Áfa tv. 37. §) alkalmazandó és a szolgáltatás után annak belföldi eva adóalany igénybevevője az adófizetésre kötelezett, akkor az igénybevett szolgáltatás ellenértékébe beszámító előleg fizetése esetén már az előleg átvételkor, jóváírásakor keletkezik adófizetési kötelezettség (az adóalap a fizetett előleg). Az előleget és annak adóját arról a hónapról benyújtandó 1386. számú bevallásban kell szerepeltetni, amely hónapban az előleget a szolgáltatásnyújtó megkapta. Amennyiben a szolgáltatás nyújtója a Közösség más tagállamában letelepedett adóalany, akkor az előlegről összesítő nyilatkozatot is be kell nyújtani.

Az eva adóalany által **nyújtott** olyan **szolgáltatás** után, amely az Áfa tv. előírásai alapján nem belföldön teljesül, az adózónak áfa fizetési kötelezettsége nincs. Az eva adóalanyuk ugyanakkor a Közösség másik tagállamában teljesített olyan szolgáltatásáról – és 2012. január elsejétől annak előlegéről is – összesítő nyilatkozatot kell benyújtania, amely szolgáltatás teljesítési helye az Áfa tv. általános szabálya szerint állapítandó meg.¹⁰⁴ Emellett a Közösség más tagállamában teljesített szolgáltatást és annak előlegét (tájékoztató adatként) a 1386. számú áfa-bevallásban is szerepeltetni kell.¹⁰⁵

(A határon átnyúló szolgáltatásokkal kapcsolatban további hasznos információk találhatóak a 16., 17. és a 29. számú Információs füzetben.)

VI. Bizonylatolás, nyilvántartási kötelezettség

Az adóalanyuk az eva-törvény hatálya alá tartozó tevékenységéről bizonylatot kell kibocsátania, mely kötelezettségét az Áfa tv. X. fejezete szerint kell teljesítenie.¹⁰⁶ Ennek megfelelően – főszabály szerint – a termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője részére köteles számlát kibocsátani.¹⁰⁷ Amennyiben az ellenértéknek az ügylet teljesítéséig bezárólag történő megfizetése il-

¹⁰¹ Eva-törvény 16. § (3) bekezdés

¹⁰² Art. 1. számú melléklet I/B/3. e) pont, 2. számú melléklet.

¹⁰³ Art. 8. számú melléklet

¹⁰⁴ Art. 8. számú melléklet

¹⁰⁵ Art. 1. számú melléklet I/B/3. e) pont

¹⁰⁶ Eva-törvény 13. § (1) bekezdés.

¹⁰⁷ Áfa tv. 159. § (1) bekezdés.

letve az előleg megfizetése készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel vagy pénzhelyettesítő eszközzel történik, a számlát haladéktalanul ki kell bocsátani, egyéb olyan esetekben, amikor a számlán adót tüntetnek fel (ill. kellene feltüntetni), 15 nap áll rendelkezésre a számlaadási kötelezettség teljesítésére.¹⁰⁸ A számlának (illetve az egyszerűsített adattartalmú számlának, nyugtának, számlával egy tekintet alá eső okiratnak) az Áfa tv. előírásainak megfelelő adattartalommal kell rendelkeznie. A bizonylaton az Áfa tv. szerint az adott termék értékesítésére, szolgáltatás nyújtására meghatározott adómértéknek megfelelő adót kell áthárítani.¹⁰⁹ Az adóalany nem háríthat át adót az olyan ügyletről kibocsátott számlájában, amely ügylet az Áfa tv. előírásai alapján nem belföldön teljesül, valamint az olyan ügyletről kibocsátott számlájában, amely ügylet tekintetében a termékbeszerző, szolgáltatás igénybevevő az áfa fizetésre kötelezett.¹¹⁰ (A bizonylatolási kötelezettség teljesítéséhez részletes tájékoztatás található a számla, nyugta adás alapvető szabályairól készült 18. számú információs füzetben.)

VII. Belföldi összesítő jelentéstételi kötelezettség

VII.1. Az Art. 2013. január elsejétől hatályos rendelkezése értelmében¹¹¹ az eva-adóalanyra is vonatkozik a belföldi összesítő jelentés benyújtási kötelezettség, de kizárólag csak *eladói minőségben*.

Ez azt jelenti, hogy az eva adóalany az általa kibocsátott mindazon számlák tekintetében kell számlánként nyilatkozni, amelyben egy másik, belföldön nyilvántartásba vett általános forgalmi adó alanyra áthárított általános forgalmi adó összege a 2 000 000 forintot eléri vagy meghaladja. A nyilatkozatát arról az adóévről benyújtott egyszerűsített vállalkozói adó bevallásban – az Eva-törvény 11. § (5) bekezdés alkalmazása esetén a becslésre irányuló adóhatósági eljárás során – nyújtja be, amelyben a számlát kiállította. (Ennek teljesítésére majd a 2013. évről benyújtandó eva bevallás lesz alkalmazható téve.)

Az ügyletet teljesítő eva-alany jelentéstételi kötelezettsége tehát akkor áll fenn, ha az ügyletről általa kiállított számlában áthárított áfa összege eléri vagy meghaladja a 2 000 000 Ft-ot (számla módosítás esetén akkor, ha a számlában áthárított áfa összege akár a módosítás előtt, akár annak következtében akár módosítás előtt és után egyaránt eléri vagy meghaladja a 2 000 000 Ft-ot; számla érvénytelenítés esetén akkor, ha az érvénytelenített számlában áthárított áfa összege éri el vagy haladja meg ezt az összeget).

VII.2. *Az eva adóalany - mint a belföldi összesítő jelentésre eladói minőségben kötelezett - számlánként nyilatkozni köteles:*

¹⁰⁸ Áfa tv. 163. §.

¹⁰⁹ Eva-törvény 13. § (2) bekezdés

¹¹⁰ Eva-törvény 13. § (3)-(4) bekezdés

¹¹¹ Art. 31/B. § (6) bekezdés

a) a terméket beszerző, szolgáltatást igénybe vevő általános forgalmiadó-alany adószámának, csoportos általános forgalmi adóalanyiség esetén csoportazonosító számának első nyolc számjegyéről,

b) a kibocsátott számlában feltüntetett általános forgalmi adó alapjáról és áthárított általános forgalmi adó összegéről, a számla sorszámáról, valamint

c) a számlában az Áfa tv. 169. § g) pontja szerint feltüntetett időpontról, ennek hiányában a számla kibocsátásának keltéről.

VII.3. Számla módosítása esetén az eva adóalanynak az összesítő jelentés során az alábbiak szerint kell eljárnia

Számla módosítása esetén a számlát módosító okiratot kiállító eva adóalany abban a bevallásban, amelyben a módosítás hatását figyelembe veszi, akkor köteles a módosított számlát érintően a VII.2. pont szerint nyilatkozni, ha a számlában áthárított általános forgalmi adó akár a módosítást megelőzően, akár azt követően vagy a módosítást megelőzően és azt követően is eléri vagy meghaladja a 2 000 000 forintot. Ebben az esetben az eva adóalany nyilatkozik annak a számlának a VII.2. pont szerinti adatairól, amelyet a módosítás érint, a módosítás számszaki hatásáról az általános forgalmiadó alap és áthárított általános forgalmi adó tekintetében, valamint a számlát módosító okirat sorszámáról.

VII.4. Számla érvénytelenítése esetén az eva adóalanynak az összesítő jelentés során az alábbiak szerint kell eljárnia

Számla érvénytelenítése esetén a számlát érvénytelenítő okiratot kiállító eva adóalany, amennyiben az érvénytelenített számlában - ideértve a módosított számlát is - áthárított általános forgalmi adó összege elérte vagy meghaladta a 2 000 000 forintot, abban a bevallásban, amelyben az érvénytelenítés hatását figyelembe veszi, köteles a számlát érintően a VII.2.pont szerinti adatokról, valamint a számlát érvénytelenítő okirat sorszámáról nyilatkozni.

VII.5. Milyen ügyleteknek kell az összesítő jelentésben szerepelni ?

- A belföldi, adóalany partnerrel folytatott, egyenes adózás alá tartozó ügyletekről kell teljesíteni, ahol van áthárított adó.

- Az ügyletet teljesítő eva adóalany jelentéstételi kötelezettsége akkor áll fenn, ha az ügyletről általa kiállított számlában áthárított áfa összege eléri vagy meghaladja a 2 000 000 Ft-ot (számla módosítás esetén akkor, ha a számlában áthárított áfa összege akár a módosítás előtt, akár annak következtében akár módosítás előtt és után egyaránt eléri vagy meghaladja a 2 000 000 Ft-ot; számla érvénytelenítés esetén akkor, ha az érvénytelenített számlában áthárított áfa összege éri el vagy haladja meg ezt az összeget).

Nem kell az összesítő jelentésben szerepeltetni:

- a nem adóalanynak teljesített értékesítéseket,
- a külföldi, magyar adószámmal nem rendelkező adóalanynak teljesített értékesítéseket,
- a belföldi vagy határon átnyúló, fordított adózás alá tartozó értékesítéseket/beszerzéseket,
- azon különös adómegállapítás körébe tartozó ügyleteket, ahol a számla áthárított adót nem tartalmazhat (pl. különbözet szerinti adózás alá tartozó használt termék értékesítést, a kompenzációs feláras rendszerbe tartozó értékesítés esetén alkalmazott felvásárlási jegyet vagy ennek hiányában kibocsátott számlát).

VIII. Pénzforgalmi elszámolás ¹¹²

Az eva adóalanynak az általános forgalmi adó megállapítására nem választhatja az Áfa tv. által 2013. január elsejétől bevezetett pénzforgalmi elszámolást, tekintettel arra, hogy arra kizárólag áfa-alanyok jogosultak (az egyéb törvényi feltételek mellett).

IX. Az adóalanyiség megszűnése

Megszűnik az adózó adóalanyiséga ¹¹³

- a naptári év utolsó napjával, ha a naptári évet követő adóévre bejelentette, hogy adókötelezettségeit nem az eva-törvény rendelkezései szerint teljesíti, vagy a bejelentését jogszerűtlenül nem tette meg;
- a változás bekövetkezésének napját megelőző nappal, ha a változás révén már nem felel meg az adóalanyiségra előírt bármely feltételnek;
- az adóalanyiség választására jogosító értékhatár meghaladásának napját követő nappal;
- a kapott előlegről kibocsátott utolsó számla kibocsátásának napját megelőző nappal, ha a naptári évben összesen 30 millió forintot meghaladó előlegről bocsátott ki számlát;
- az adóhatóság határozata jogerőre emelkedésének napjával, ha terhére az adóhatóság számla- vagy nyugtaadási kötelezettség elmulasztása, vagy az ellenőrzés akadályozása miatt mulasztási bírságot állapított meg;
- a magánszemély adóalany egyéni vállalkozói jogállása megszűnésének napjával;
- a végelszámolás, a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal, egyébként a megszűnés napjával;
- részesedés megszerzésének napját megelőző nappal, ha a jogi személyben, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságban, egyéni cégben 50 százalékot (együttesen 50 százalékot) meghaladó szavazati jogot biztosító részesedést szerz(nek) olyan magánszemély(ek), akivel (akikkel) a naptári évben korábban nem állt tagi jogviszonyban (az öröklés esetére a rendelkezést nem kell alkalmazni);

¹¹² Áfa tv. 196/A.-196/G.§-ok.

¹¹³ Eva-törvény 3. § (1) bekezdés.

- a változás bekövetkezésének napját megelőző nappal, ha az egyéni cég tagjának korlátlan mögöttes felelőssége korlátozottá válik
- a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyiság létrejötte napját megelőző nappal.

Az adóalanyiság megszűnésének adóévet követő négy adóévre az eva-törvény hatálya alá nem lehet bejelentkezni, kivéve, ha az egyéni vállalkozói tevékenységre való jogosultság egyéni cég alapítása miatt szűnik meg.¹¹⁴ Ilyen esetben az egyéni cég – mivel újonnan alapított vállalkozásnak minősül, ezért – két év elteltével a törvényben meghatározott egyéb feltételek megléte esetén választhatja az adóalanyiságot.

IX. 1. Az adóalanyiság megszűnése egyéni vállalkozók esetében

Amennyiben az egyéni vállalkozó az eva-törvény hatálya alól „kijelentkezik”, vagyis ezt az adózási módot a következő évre nem választja, akkor adókötelezettségét a vállalkozói személyi jövedelemadó szerint teljesíti, illetve a törvényi feltételek megléte esetén választhatja a következő adóévre az átalányadózást, vagy a kisadózó vállalkozások tételes adóját.

Az Szja tv. hatálya alá történő áttérést követően nyilvántartásait az Szja tv. rendelkezései szerint kell vezetnie. Az adóalanyiság megszűnésének adóévet követő első adóév első napjára az Szja tv. nyilvántartásokra vonatkozó rendelkezései szerint részletes vagyonelemtárt kell készítenie minden olyan eszközről, amelyet vállalkozói tevékenysége keretében fog használni.¹¹⁵

Az adóalanyként lezárt adóévben teljesített valamennyi, az Szja tv. alapján költségnek minősülő kiadást (ideértve az értékcsökkenési leírás és beruházási költségek összegét is) elszámoltnak kell tekinteni. Amennyiben az adóalanyiság évközben szűnik meg (pl. március 31-ével), akkor az értékcsökkenési leírást időarányosan kell elszámoltnak tekinteni.¹¹⁶

Az eva időszaka alatt megszerzett, előállított nem anyagi jószág, tárgyi eszköz alapján a magánszemély csak annyiban jogosult az adóalanyiság megszűnése után költséget elszámolni, amennyiben rendelkezik az értékcsökkenési leírás alapjának meghatározásához szükséges, más által kibocsátott bizonylattal.¹¹⁷

Az evás időszakban adóévenként 20–20 százalékot elszámoltnak kell tekinteni az evás időszakot megelőző év(ek)ről áthozott veszteség összegéből.¹¹⁸

Amennyiben évközben szűnik meg az adózó eva alanyiséga és a vállalkozói személyi jövedelemadó megállapítására vonatkozó szabályokat választja az év hátralévő részére, akkor az év hátralévő részében keletkező jövedelmét az evás időszakot megelőző évekről áthozott, az evás időszakban elszámoltnak minősülő veszteségre is figyelemmel a még fennálló veszteség összegével csökkentheti. Abban az esetben, ha az átalányadózást választja, akkor a veszteség összegéből az egyes adóévekre 20-20 százalékot elszámoltnak kell tekinteni. Kisadózók tételes adójának választása esetén pedig

¹¹⁴ Eva-törvény 3. § (3) bekezdés.

¹¹⁵ Eva-törvény 17. § (8) bekezdés.

¹¹⁶ Eva-törvény 17. § (10) bekezdés c.) pont.

¹¹⁷ Eva-törvény 17. § (9) bekezdés.

¹¹⁸ Eva-törvény 17. § (11) bekezdés.

az adóalanyiság minden 12 hónapjában 20-20 százalékot, illetve annak időarányos részét kell elszámoltnak tekinteni.

Amennyiben az egyéni vállalkozónak minősülő magánszemély elveszti vagy korlátozódik cselekvőképességét, nem szűnik meg az adóalanyisága, feltéve, hogy tevékenységét törvényes képviselője folytatja.

Az egyéni vállalkozó halála esetén tevékenységét özvegye, vagy örököse folytathatja, ennek feltétele, hogy e szándékát az adóhatóságnak 90 napon belül be kell jelentenie. Ilyen esetben a tevékenység folytatója a bejelentéssel egyidejűleg választhatja az eva adóalanyiságot a rá vonatkozó feltételek szerint.¹¹⁹

Az egyéni vállalkozó nem alkalmazhatja az adóévben az átalányadózásra vonatkozó rendelkezéseket, ha az adóévben jogszerűen nem jelentkezhetett volna be az eva hatálya alá. Nem választható az átalányadó akkor sem az adóévet követő négy adóévben, ha az adóalanyiság év közben szűnt meg.¹²⁰

Abban az esetben, ha az egyéni vállalkozó adóalanyisága egyéni cég alapítása, vagy vagyoni betétjének átruházással történő megszerzése miatt szűnik meg, akkor az immateriális javaknak és tárgyi eszközöknek az egyéni cég részére nem pénzbeli hozzájárulásként történő szolgáltatása esetén a magánszemélynek a személyi jövedelemadóról szóló törvény ingó vagyontárgy, vagy ingatlan, vagyoni értékű jog átruházásából származó jövedelemre vonatkozó szabályai szerint keletkezik adókötelezettsége. Meg kell jegyezni, hogy a bevételből nem vonható le az az összeg, amelyet az egyéni vállalkozó valamely tevékenysége bevételével szemben költségként már elszámolt, vagy amelyet e törvény rendelkezései alapján költségként elszámoltnak kell tekinteni.¹²¹

IX. 2. Az adóalanyiság megszűnése a jogi személyek és a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, egyéni cégek esetében

A számviteli törvény hatálya alá tartozó eva-alany az adóalanyiság megszűnésének napjával, mint mérlegfordulónappal köteles a – számviteli törvény szerinti – beszámolót a mérlegfordulónapot követő ötödik hónap utolsó napjáig elkészíteni, valamint – ha egyébként a számviteli törvény szerint erre kötelezett – letétbe helyezni. Ez esetben a naptári év első napjától az adóalanyiság megszűnésének napjáig terjedő időszak a számvitelről szóló törvény alkalmazásában egy üzleti évnak minősül.¹²²

A számviteli törvény hatálya alá átkerülő (visszakerülő) adózónak (közkereseti társaságnak és betéti társaságnak, az egyéni cégnek) tételes leltárral (és leltározással) alátámasztott, könyvvizsgálóval ellenőrzött nyitómérleget kell készíteni.¹²³

A kiegészítő mellékletben az eva-törvény szerinti nyilvántartásról a számviteli törvény szerinti nyilvántartásra történő áttérésre (visszatérésre) külön utalni kell.¹²⁴

Társasági adó tekintetében az eva alanyiság alatti időszakban elszámoltnak kell tekinteni az értékcsökkenési leírást (a más által kibocsátott bizonylaton feltüntetett

¹¹⁹ Eva-törvény 3. § (2) bekezdés.

¹²⁰ Eva-törvény 17. § (6) bekezdés.

¹²¹ Eva-törvény 3. § (4) bekezdés.

¹²² Eva-törvény 20. § (3) bekezdés.

¹²³ Számviteli törvény 2/A. § (4) bekezdés.

¹²⁴ Számviteli törvény 2/A. § (5) bekezdés.

bekerülési értékre vetítve) és az összes költségnek minősülő kiadást (juttatást), továbbá költségként, ráfordításként elszámoltnak kell tekinteni az adóalanyiség megszűnésekor a nyitó mérlegben kimutatott bekerülési értékek az adóalanyiség keletkezését megelőző adóév beszámolójában kimutatott bekerülési értéket meghaladó részét.¹²⁵

Elszámoltnak kell tekinteni az evás adóéveknél adóévenként 20-20 százalékot az előző időszakból fennmaradt elhatárolt veszteség érvényesítésénél.¹²⁶

Az adókedvezmények tekintetében az adóalanyként lezárt adóévet figyelembe kell venni az olyan adókedvezmény tekintetében, amelyet az adózó a tao.-törvény rendelkezései szerint meghatározott számú adóévben vehet igénybe.¹²⁷

A számviteli törvény hatálya alá nem tartozó, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság (a bevételi nyilvántartást választó közkereseti társaság és betéti társaság), egyéni cég megszűnése esetén az adóalap megállapításakor az összes bevételt növeli, ha a kibocsátott számla, egyszerűsített számla ellenértéke nem folyt be, vagy az említett összeg a bevétel megszerzésének időpontjára vonatkozó szabály alapján a számla, egyszerűsített számla kibocsátásának napját követő 30. napon még nem vált bevétellé. Ezek a bevételek – az említett adóalanyok megszűnése esetén – eva-kötelesek.

A tao.-törvény hatálya alá visszakerülő jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és az egyéni cég az eva-alanyisága megszűnését követő 60 napon belül köteles az esedékességi időre eső összeg feltüntetésével az eva-alanyisága megszűnését követő naptól az adóévet követő hatodik hónap utolsó napjáig számított időszak valamennyi teljes naptári negyedévére társasági adóelőleget bevallani és egyenlő részletekben a negyedév utolsó hónapjának 10. napjáig megfizetni. A háromhavonta esedékes társasági adóelőleg összege

a) az eva-alanyisága megszűnésének adóévében elszámolt összes bevétel 1 százaléka, ha az adóév időtartama 12 hónap volt,

b) az eva-alanyisága megszűnésének adóévében elszámolt összes bevételnek a működés naptári napjai alapján 12 hónapra számított összegének 1 százaléka minden más esetben.¹²⁸

IX. 3. Az adóalanyiség megszűnése és az áfa-kötelezettség

Az eva adóalanyiség megszűnését követően továbbra is gazdasági tevékenységet folytató adózó új áfa adóalanyként minősül (vagyis olyan áfa adóalanyként, aki/amely az Áfa tv. és az eva-törvény alkalmazásában nem tekinthető az eva adóalany, illetve az eva adóalanyiságot megelőzően létezett áfa adóalany jogutódjának). Az áfa adóalany nyá váláshoz kapcsolódóan az adózót az áfa adózási mód tekintetében bejelentési kötelezettség terheli.¹²⁹ Amennyiben az adózó bejelentési kötelezettségét késedelmesen teljesíti, akkor – főszabály szerint – csak általános szabályok szerinti adózóként teljesít

¹²⁵ Eva-törvény 19. § (5) bekezdés.

¹²⁶ Eva-törvény 19. § (6) bekezdés.

¹²⁷ Eva-törvény 19. § (7) bekezdés.

¹²⁸ Tao.-törvény 28. § (12) bekezdés.

¹²⁹ Art. 22. §

heti áfa-kötelezettségét (nem illeti meg pl. az alanyi adómentesség választásának a joga). A bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén mulasztási bírság kiszabásának van helye, ha az adózó a bejelentési kötelezettségét továbbra sem teljesíti, akkor – az Art. 2012. január elsejétől hatályos előírása szerint – az adóalanyt a kötelezettség teljesítéséig adó-visszaigénylésre, adó-visszatérítésre, költségvetési támogatás igénylésére, túlfizetés visszatérítésére vonatkozó jogosultság nem illeti meg.¹³⁰

Az eva adóalanyiság megszűnését követően az új áfa adóalany az eva adóalanyként lezárt időszakban beszerzett termék, igénybevett szolgáltatás tekintetében előzetesen felszámított forgalmi adót nem helyezhet levonásba.¹³¹

Amennyiben az adózó az eva-törvény hatálya alól „kijelentkezik”, vagyis ezt az adózási módot a következő évre nem választja, akkor következő év első negyedévéről benyújtandó áfa bevallásában az azon ügyleteihez kapcsolódóan kell fizetendő áfát szerepeltetnie, amely ügyletek tekintetében az Áfa tv. előírásai alapján az adófizetési kötelezettség a következő adóév első negyedévében keletkezik, és e bevallásában azon ügyleteihez kapcsolódóan érvényesíthet adólevonási jogot, amelyek tekintetében az adólevonási jog keletkezésének időpontja a következő adóév első negyedévére esik. Az előzőek szerinti főszabálytól eltérően abban az esetben, ha ügyletből származó bevétel az eva adóalanyiság időszakában megszerzett bevételnek minősült (azután az adót az eva-törvény szabályai szerint kellett megállapítani), az ügyletet áfa fizetési kötelezettség nem terheli, és nem kell az áfa bevallásban szerepeltetni, függetlenül attól, hogy az Áfa tv. előírásai alapján az áfa fizetési kötelezettség keletkezésének időpontja a következő adóévre esik.¹³² Így pl. abban az esetben, ha a számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalany olyan Áfa tv. 58. § hatálya alá tartozó ügyletet teljesít, amelynek az elszámolási időszaka teljes egészében az eva adóalanyiság időszakára esik, azután az adózónak eva fizetési kötelezettséget kell teljesítenie, az ügylet után akkor sem keletkezik áfa fizetési kötelezettsége, ha az ügylet Áfa tv. 58. § szerinti teljesítési időpontja (a fizetés esedékessége) az eva adóalanyiság megszűnését követő áfa adóalanyiság időszakára esik.

Amennyiben az adózó adóalanyisága azért szűnik meg, mert az adózó az eva adóalanyiság feltételeinek nem felelt meg, s ebből adódóan jogszerűtlenül alkalmazta az eva-törvény előírásait, az adóhatóság az adózó áfa-kötelezettségét becsléssel állapítja meg,¹³³ a becslés során előzetesen felszámított áfát (levonható adót) nem lehet megállapítani.¹³⁴

X. Járulék, szociális hozzájárulási adó és egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettség

Az eva-törvény az eva adóalany egyéni- és társas vállalkozók járulék, szociális hozzájárulási adó és egészségügyi hozzájárulásának vonatkozásában nem tartalmaz előírás-

¹³⁰ Art. 37/A. §

¹³¹ Eva-törvény 16. § (6) bekezdés

¹³² Eva-törvény 16. § (5) bekezdés

¹³³ Eva-törvény 22. § (4) bekezdés

¹³⁴ Eva-törvény 22. § (6) bekezdés

sokat, e kötelezettségekről a Tbj.¹³⁵, a Szochó tv.,¹³⁶ valamint az Eho tv.¹³⁷ rendelkezik.

Eva adózó egyéni vállalkozók járulék- és szociális hozzájárulási adó fizetése

Az eva adózó egyéni vállalkozó járulékfizetési kötelezettsége attól függően alakul, hogy vállalkozását milyen tevékenységként végzi.

Megkülönböztetünk:

- főfoglalkozású,
- heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban álló, illetve nappali tagozaton tanulmányokat folytató (többes jogviszonyos), valamint
- kiegészítő tevékenységet folytatónak minősülő egyéni vállalkozót.

A járulékok fajtái és mértéke

A biztosított által fizetendő:

- nyugdíjjárulék mértéke 10 százalék,
- az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék mértéke 8,5 százalék. Az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékon belül a természetbeni egészségbiztosítási járulék 4 százalék, a pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3 százalék, a munkaerő-piaci járulék 1,5 százalék.

A kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó által fizetendő egészségügyi szolgáltatási járulék havi összege 6 660 forint (napi összege 222 forint).

A szociális hozzájárulási adó mértéke 27 százalék.

X.1. A főfoglalkozású (biztosított) eva adózó egyéni vállalkozó járulék és szociális hozzájárulási adó fizetése

A főfoglalkozású (biztosított) eva adózó egyéni vállalkozó a nyugdíjjárulékot a Tbj. szerinti minimálbér, az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékot a minimálbér 1,5-szerese, a szociális hozzájárulási adót a Tbj. szerinti minimálbér 112,5 százaléka alapulvételével fizeti meg.

A főfoglalkozású vállalkozó esetében Tbj. szerinti minimálbér:

a tárgyhónap első napján, a teljes munkaidőre érvényes minimálbér, azaz 98 000 forint, azonban, ha az egyéni vállalkozó személyesen végzett főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel, a garantált bérminimum, ami havi 114 000 forint.

Az eva adózó egyéni vállalkozó a magasabb összegű társadalombiztosítási ellátások megszerzése érdekében egyoldalú nyilatkozattal vállalhatja, hogy a járulékokat a Tbj. szerinti minimálbérnél (legalább a minimálbér másfélszerese alapulvételével) maga-

¹³⁵ A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.).

¹³⁶ 2011. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Szochó tv.)

¹³⁷ Az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Eho tv.).

sabb járulékalap után fizeti meg. A nyilatkozat az adóévre szól, melyet első ízben az adóévet megelőző év december 20-áig, azt követően a november hónapra vonatkozó járulékbevallásával egyidejűleg kell az állami adóhatósághoz benyújtani. A nyilatkozat az Art. szerinti végrehajtható okiratnak minősül.

Példa: A biztosított főfoglalkozású eva alany egyéni vállalkozó főtevékenysége adószakértői tevékenység, amely tevékenységet személyesen végez. Főszabályként a vállalkozónak 2013. január 1-jétől havi 114 000 forint (egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék esetében 171 000 forint) járulékalap után kell a járulékokat megfizetnie, mivel főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget igényel. A magasabb összegű társadalombiztosítási ellátások megszerzése érdekében a jogszabályban rögzített garantált bérminimum havi összegének másfélszeresét meghaladó járulékalap után önkéntes döntés alapján akkor fizethet járulékokat, ha az erre vonatkozó nyilatkozatot határidőben megteszi. Magasabb összeg választása esetén a szociális hozzájárulási adó alapja is a magasabb, vállalt összeg lesz.

Az egyéni vállalkozó a Tbj. szerinti minimálbér (minimálbér másfélszerese, minimálbér 112,5 százaléka) alapulvételével nem köteles nyugdíjjárulékot, egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékot, szociális hozzájárulási adót fizetni arra az időtartamra, amely alatt

- a. táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül - kivéve, ha a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, az ápolási díj folyósításának tartama alatt vállalkozói tevékenységét személyesen folytatja -,
- b. katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona,
- c. fogvatartott,
- d. ügyvédként, szabadalmi ügyvivőként, közjegyzőként kamarai tagságát, egyéni vállalkozói tevékenységét szünetelteti¹³⁸.

Amennyiben az előzőekben meghatározott körülmények a naptári hónap teljes tartamán át nem állnak fenn, a járulékfizetési alsó határ kiszámításánál egy-egy naptári napra a járulékalap harmincad részét kell alapul venni. Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha az egyéni vállalkozó biztosítási jogviszonya hónap közben kezdődött vagy szűnt meg.

A szociális hozzájárulási adó tekintetében is az adó alapja legalább a Tbj. szerinti minimálbér 112,5 százalékanak harmincad része azokra a naptári napokra számítva, amelyekre tekintettel nem mentesül az adófizetés különös szabályainak alkalmazása alól.

¹³⁸ A vállalkozói tevékenység szüneteltetésének minősül az is, ha az állat-egészségügyi szolgáltató tevékenységet végző állatorvos e tevékenységét szünetelteti (a Tbj. végrehajtásáról szóló 195/1997. (XI. 5.) Korm. rendelet 17/A. §)

A Tny. tv.¹³⁹ szerint korkedvezményre jogosító munkakörben vállalkozói tevékenységet végző biztosított egyéni vállalkozó a nyugdíjjárulék alapjának alapulvételével 13 százalékos mértékű korkedvezmény-biztosítási járulék fizetésére is köteles, kivéve, ha e kötelezettsége alól külön jogszabály szerint mentesítették.

A nyugdíjjárulékot, az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot, a korkedvezmény-biztosítási járulékot, valamint a szociális hozzájárulási adót havonta, a tárgyhónapot követő hó 12-éig kell megfizetni.

X.2. Többes jogviszonyos eva adózó egyéni vállalkozó járulék- és szociális hozzájárulási adó-fizetési kötelezettsége

A heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszony melletti eva adózó egyéni vállalkozó esetében a pénzbeli és természetbeni egészségbiztosítási járulék, a nyugdíjjárulék, valamint a szociális hozzájárulási adó alapja az eva-törvényben meghatározott adóalap 4 százaléka. (Nem kell tehát az 1,5 százalékos mértékű munkaerő-piaci járulékot megfizetni, illetve nincs legalább a Tbj. szerinti minimálbér utáni járulék- és szociális hozzájárulási adófizetési kötelezettség.)

A közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató eva adózó egyéni vállalkozó járulékalapja szintén az eva-törvényben meghatározott adóalap 4 százaléka.

A heti 36 órás foglalkoztatás megállapításánál az egyidejűleg fennálló munkaviszonyokban előírt munkaidőt össze kell számítani.

A többes jogviszonyos eva adózó egyéni vállalkozó a munkaviszonya, illetőleg a tanuló, hallgatói jogviszonya megszűnését követő tárgyévi időszakra is választhatja a magasabb járulékalap utáni járulékfizetést.

A járulékokat és a szociális hozzájárulási adót negyedévente, a negyedévet követő hónap 12. napjáig kell megfizetni.

X.3. A kiegészítő tevékenységet folytatónak minősülő eva adózó egyéni vállalkozó járulékfizetése

Kiegészítő tevékenységet folytató az az egyéni vállalkozó, aki vállalkozói tevékenységet saját jogú nyugdíjasként folytat, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.¹⁴⁰

Saját jogú nyugdíjas: az a természetes személy, aki

1. a Tny., illetve nemzetközi egyezmény alkalmazásával a Tbj. 14. § (3) bekezdés a) (öregségi nyugdíj) és c) (rehabilitációs járadék) pontjában meghatározott sa-

¹³⁹ A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny. tv.)

¹⁴⁰ Tbj. 4. § e) pont.

ját jogú nyugellátásban, a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított öregségi, rokkantsági nyugdíjsegélyben (nyugdíjban), Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól egyházi, felekezeti nyugdíjban vagy növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadékban részesül,

2. a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek, illetve az EGT-állam jogszabályai alkalmazásával saját jogú öregségi nyugdíjban részesül,
3. az egyéni vállalkozó kiegészítő tevékenységet folytató jogállását nem érinti, ha az 1-2. alpontokban említett nyugdíj folyósítása szünetel.¹⁴¹

Az eva adózó kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó havi 6 660, napi 222 forint összegű egészségügyi szolgáltatási járulékot és 10 százalék nyugdíjjárulékot fizet. A nyugdíjjárulék alapja az eva-törvényben meghatározott adóalap 10 százaléka.

Az egészségügyi szolgáltatási járulékot és a nyugdíjjárulékot évente, az adóévet követő hó 12. napjáig kell megfizetni.

Több jogviszony egyidejű fennállása esetén a kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozó után az egészségügyi szolgáltatási járulékot csak egy jogviszonyban kell megfizetni.

Ha az egyéni vállalkozó egyidejűleg társas vállalkozó is, az egészségügyi szolgáltatási járulékot főszabályként egyéni vállalkozóként kell megfizetnie. Ettől eltérően, az egyéni vállalkozó a tárgyév január 31-éig a társas vállalkozásnak tett nyilatkozata alapján az adóév egészére választhatja, hogy az egészségügyi szolgáltatási járulékot a társas vállalkozás fizeti meg utána.¹⁴²

Nem kell egészségügyi szolgáltatási járulékot fizetni arra az időtartamra, amely alatt a kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozó

- a. keresőképtelen, gyermekgondozási segélyben részesül,
- b. fogvatartott,
- c. ügyvédként, szabadalmi ügyvivőként, közjegyzőként fennálló kamarai tagsága szünetel,
- d. egyéni vállalkozói tevékenysége szünetel.¹⁴³

Az eva hatálya alá tartozó, kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó e jogviszonyára tekintettel szociális hozzájárulási adót nem fizet.

X. 4. Járulékok bevallása

A főfoglalkozású (biztosított) egyéni vállalkozó a járulék- és szociális hozzájárulási adó bevallási kötelezettséget az Art.-ben meghatározottak szerint a tárgyhónapot követő hónap 12-éig az '58-as számú bevallás benyújtásával köteles teljesíteni.

¹⁴¹ Tbj. 4. § f) pont

¹⁴² Tbj. 38. §.

¹⁴³ Tbj. 37.-37/A. §.

Az a több biztosítási jogviszonyban álló – a VIII. 2. pontban említett - egyéni vállalkozó, aki az eva-törvény szabályai szerinti adózást választotta, az evaalap 4 százaléka után fizetendő járulékokat és a szociális hozzájárulási adót negyedévente, a tárgynegyedévet követő hónap 12. napjáig az '58-as számú bevallásban a tárgynegyedév utolsó hónapjának kötelezettségeként vallja be.

Az eva-törvény szabályai szerint adózó kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó – az előzőektől eltérően - a járulékait az adóévet követő év február 25-ig a '43-as számú bevallásában közli.

A foglalkoztatónak minősülő egyéni vállalkozónak az általa foglalkoztatott biztosítottak adó, járulék, szociális hozzájárulási adó és egyéb adataira vonatkozó bevallását a '08-as számú bevallásban kell teljesítenie.

X. 5. Társas vállalkozás, társas vállalkozó járulékfizetési kötelezettsége

Az eva hatálya alá tartozó társas vállalkozás, illetve társas vállalkozó tekintetében eltérő rendelkezés hiányában a járulék és szociális hozzájárulási adó fizetésnek a Tbj. 27-28. §-ai szerint kell eleget tenni. E kötelezettségekről a „Társas vállalkozások, társas vállalkozók járulékfizetésének alapvető szabályai” című, 12. számú információs füzetből tájékozódhat.

X.6. Egészségügyi hozzájárulás

Az eva-törvény e tekintetben sem tartalmaz eltérő rendelkezéseket, ezért „Az egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség” című, 11. számú információs füzetből tájékozódhat az egészségügyi hozzájárulás általános szabályairól.

XI. Szakképzési hozzájárulás¹⁴⁴

Valamennyi eva alanyt érinti a szakképzési hozzájárulás kötelezettség, ha munkaviszony keretében magánszemélyt foglalkoztat. Nem kell szakképzési hozzájárulást fizetni a társas vállalkozás tevékenységében személyesen közreműködő tagja, valamint az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény¹⁴⁵ alapján alkalmi munka keretében foglalkoztatott személy után.

A szakképzési hozzájárulás mértéke magánszemélyenként havonta a tárgyhónap első napján érvényes minimálbér kétszeresének 1,5 százaléka. Ha az adózó szakképző iskolával kötött együttműködési megállapodás alapján, vagy a tanulóval kötött tanulószerveződés alapján közreműködik szakképző iskolai tanuló gyakorlati képzésében, akkor szakképzési hozzájárulás-fizetési kötelezettségének összegét csökkentheti tanulóként havonta a tárgyhónap első napján érvényes minimálbér kétszeresének 1,5 százalékaival, összesen legfeljebb a meghatározott kötelezettség összegéig. A szakképzési hozzájárulást negyedévenként kell megállapítani, (a kötelezettség-csökkentés figyelembe

¹⁴⁴ Eva-törvény 16/A. §.

¹⁴⁵ 2010. évi LXXV. törvény

vehető a megállapításkor), valamint az egyes negyedévekre megállapított adóelőleget az adóévre vonatkozó eva bevallásban kell bevallani. A szakképzési hozzájárulást (kivéve az utolsó negyedévre megállapított szakképzési hozzájárulást) a negyedévet követő hónap 12. napjáig, az adóév utolsó negyedévére megállapított szakképzési hozzájárulást az eva megfizetésére előírt határidőig kell megfizetni.

XII. Cégaadó

A cégaadó szabályai alapján az eva megfizetése nem mentesít a cégaadó-kötelezettség alól.

Miután az evás egyéni vállalkozó költséget nem számolhat el, ezért a Gjt.¹⁴⁶ alapján erre tekintettel nem terheli cégaadó-kötelezettség. Az evás társas vállalkozás ellenben a költségelszámolástól függetlenül a cégaadó alanya, amennyiben belföldi hatósági nyilvántartásban szereplő személygépkocsi van a tulajdonában, illetve, ha a nem magyar rendszámú személygépkocsi után a számviteli törvény szerint költséget számol el.¹⁴⁷

A cégaadó szabályairól bővebb tájékoztatás az erről szóló külön információs füzetben található.

¹⁴⁶ A gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Gjt.)

¹⁴⁷ Gjt. 17/A. § (1) bekezdés.